

AKKREDITÁCIÓS ÉRTESÍTŐ

A MAGYAR AKKREDITÁCIÓS BIZOTTSÁG

HIVATALOS LAPJA

7. évfolyam 3. szám

2002. november

Kiadja a MAB Titkársága

Tartalomjegyzék

A Magyar Akkreditációs Bizottság 2002. szeptember 27-i és október 25-i üléseinek határozatai és tájékoztatások

INTÉZMÉNYI AKKREDITÁCIÓ.....	54
<i>I. Közbülső eljárás: székhelyen kívüli képzések és távoktatás.....</i>	<i>54</i>
Pázmány Péter Katolikus Egyetem.....	54
Pécsi Tudományegyetem.....	54
Eötvös Loránd Tudományegyetem.....	54
Kaposvári Egyetem.....	55
Károli Gáspár Református Egyetem.....	55
Miskolci Egyetem.....	55
Nyugat-Magyarországi Egyetem.....	55
Pécsi Tudományegyetem.....	55
Szent István Egyetem.....	55
Budapesti Gazdasági Főiskola.....	56
Budapesti Műszaki Főiskola.....	56
Eötvös József Főiskola.....	56
Kecskeméti Főiskola.....	56
A Kecskeméti Főiskola megjegyzése.....	56
Széchenyi István Egyetem.....	57
Szolnoki Főiskola.....	57
Tessedik Sámuel Főiskola.....	57
Vitéz János Római Katolikus Tanítóképző Főiskola.....	57
Általános Vállalkozási Főiskola.....	58
Kodolányi János Főiskola.....	58
Debreceni Egyetem.....	58
Bersenyi Dániel Főiskola.....	58
Eszterházy Károly Főiskola.....	58
Magyar Táncművészeti Főiskola.....	58
Szegedi Tudományegyetem.....	58
<i>II. Székhelyen folyó, közbülső eljárásra kötelezett képzések akkreditációja.....</i>	<i>59</i>
Széchenyi István Egyetem.....	59
Bersenyi Dániel Főiskola.....	59
Eszterházy Károly Főiskola.....	59
HATÁROZATOK.....	59
Az intézkedési tervvel kapcsolatos külön-eljárás.....	59
A hittanár szak pedagógiai szakként történő elismerése.....	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
Hitéleti szakok képesítési követelményei.....	61
Állásfoglalás a pszichológus képzés szakmai gyakorlatairól.....	62
SZEMÉLYI HÍREK.....	63
Ad hoc bizottságok.....	63
Intézményi akkreditáció módszertanát előkészítő bizottság.....	63
Párhuzamos programakkreditációt előkészítő bizottság.....	63
A többciklusú képzés kérdéskörével foglalkozó bizottság.....	63
A habilitáció kérdéskörével foglalkozó bizottság.....	63
Külföldi felsőoktatás intézmények magyarországi működését kérelmező pályázatok – módszertani bizottság.....	63
Művelődésszervező (humán területi) témákat véleményező bizottság.....	63
Intézkedési terveket ellenőrző bizottságok.....	63
Egyéb bizottságok.....	64
Magyar Ösztöndíj Bizottság.....	64
Gazdálkodás-, szervezés- és közgazdaságtudományok bizottsága.....	64
TÁJÉKOZTATÓK.....	65
10 éves a magán felsőoktatás Magyarországon.....	65
Humberto M. Rasi a MAB vendége.....	65
René-Francois Bernard látogatása.....	66

Néhány fontosabb külföldi akkreditációs szervezet	67
Általános akkreditációs és minőségértékelési szervezetek	67
Egyéb, szakmai jellegű szervezetek	68
KÜLFÖLDI KAPCSOLATOK	69
A CHEPS munkaértekezlete	69
A CEE Network közgyűlése	69
A közép- és kelet-európai országok akkreditációs testületeiből alakított hálózat megalakulása.....	69
AZ OKTATÁSI MINISZTER ÁLLÁSFOGLALÁSA	70
A MAB AKKREDITÁCIÓS KÖVETELMÉNYRENDSZERE	71
VÉLEMÉNYEZÉSEK	82
Szaklétesítés - szakindítás	82
<i>Nem</i> támogatott szaklétesítési és szakindítási kérelmek	82
Támogatott szakindítási kérelmek.....	82
<i>Nem</i> támogatott szakindítási kérelmek.....	83
Képesítési követelmények.....	83
Támogatott képesítési követelmények	83
<i>Nem</i> támogatott képesítési követelmények	84
Akkreditált iskolai rendszerű felsőfokú szakképzési programok	84
Támogatott programok.....	84
Támogatott szaklétesítési/szakalapítási kérelmek minisztériumi jóváhagyása	84

INTÉZMÉNYI AKKREDITÁCIÓ

I. Közbülső eljárás: székhelyen kívüli képzések és távoktatás

2002/6/VII/1. sz. határozat

Pázmány Péter Katolikus Egyetem
Hittudományi Kar

TEOLÓGIA szak, egyetemi alapképzés nappali tagozat, 12 félév.

Képzési hely: Szeged.

Feltétel nélkül akkreditálható.

HITTANÁR, egyetemi alapképzés, nappali tagozat, 10 félév.

Képzési hely: Szeged.

Feltételeken akkreditálható: Indok: javítandó és javítható hiányosságok.

TEOLÓGIA szak, egyetemi szintű alapképzés, nappali tagozat, 12 féléves

Képzési hely: Veszprém.

TEOLÓGIA a szak, egyetemi szintű alapképzés, nappali tagozat, 12 féléves

Képzési hely: Eger.

TEOLÓGIA szak, egyetemi szintű alapképzés, nappali tagozat, 12 féléves

Képzési hely: Esztergom.

Indok: a fenti három szakon végzős évfolyam hiányában a teljes értékelés nem volt elvégezhető.

2002/6/VII/2. sz. határozat

Pécsi Tudományegyetem
Egészségügyi Főiskolai Kar

VÉDŐNŐ főiskolai alapképzés, 8 félév nappali tagozat

Képzési helyek: Kaposvár, Szombathely

DIPLOMÁS ÁPOLÓ főiskolai alapképzés, 8 félév nappali tagozat

Képzési helyek: Kaposvár, Szombathely, Zalaegerszeg

DIPLOMÁS ÁPOLÓ főiskolai alapképzés, 8 félév levelező tagozat

Képzési helyek: Kaposvár, Szombathely, Zalaegerszeg

ORVOSDIAGNOSZTIKAI LABORATÓRIUMI

ANALITIKUS főiskolai alapképzés, 8 félév nappali tagozat

Képzési hely: Kaposvár

ORVOSDIAGNOSZTIKAI LABORATÓRIUMI

ANALITIKUS főiskolai alapképzés, 8 félév levelező,

Képzési hely: Kaposvár

GYÓGYTORNÁSZ főiskolai alapképzés, 8 félév nappali tagozat

Képzési hely: Zalaegerszeg

EGÉSZSÉGBIZTOSÍTÁSI SZAK főiskolai alapképzés, 8 félév nappali tagozat

Képzési hely: Zalaegerszeg

EGÉSZSÉGBIZTOSÍTÁSI SZAK főiskolai alapképzés, 8 félév levelező tagozat

Képzési hely: Zalaegerszeg

ÁLTALÁNOS SZOCIÁLIS MUNKÁS főiskolai alapképzés, 8 félév nappali tagozat

Képzési hely: Szombathely

ÁLTALÁNOS SZOCIÁLIS MUNKÁS főiskolai alapképzés, 8 félév levelező tagozat

Képzési hely: Szombathely

A felsorolt szakok feltétel nélkül akkreditálhatók.

2002/7/VII/1. sz. határozat

Eötvös Loránd Tudományegyetem
Állam- és jogtudományi Kar

JOGÁSZ, egyetemi alapképzés, 10 félév, nappali tagozat.

Képzési hely: Győr.

Feltétel nélkül akkreditálható.

Megjegyzés: A székhelyen kívüli képzés, illetve a Széchenyi István Egyetem „saját jogú” képzésének jelenleg fennálló kettőssége 2006-ban szűnik meg.

Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Főiskolai Kar

TANULÁSBAN AKADÁLYOZOTTAK

PEDAGÓGIÁJA SZAKOS GYÓGYPEDAGÓGIAI

TANÁR második diplomás alapképzés, levelező tagozat, 5 félév

Képzési hely: Nyíregyháza.

Feltételeken akkreditálható.

Indok: nem volt még oklevél kiadás.

Természettudományi kar

MATEMATIKATANÁR kiegészítő egyetemi alapképzés esti tagozat, 6 félév

Képzési hely: Pécs

Feltétel nélkül akkreditálható.

2002/7/VII/2. sz. határozat

Kaposvári Egyetem

Csokonai Vitéz Mihály Pedagógiai Főiskolai Kar

ÓVODAPEDAGÓGUS

főiskolai alapképzés, levelező tagozat

Képzési hely: Pécs

Feltételesen akkreditálható.

Indok: javítható hiányosságok.

2002/7/VII/3. sz. határozat

Károli Gáspár Református Egyetem

Tanítóképző Főiskolai Kar

TANÍTÓ, főiskolai alapképzés, levelező tagozat, 8 félév

Képzési hely: Marosvásárhely (Románia)

Feltétel nélkül akkreditálható.

2002/7/VII/4. sz. határozat

Miskolci Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

ANGOL NYELVTANÁR főiskolai alapképzés (megszűnő szak), levelező tagozat, 6 félév.

Képzési hely: Budapest.

Feltétel nélkül akkreditálható.

Gépészmérnöki Kar

GÉPÉSZMÉRNÖK főiskolai alapképzés levelező tagozat, 7 félév.

Képzési helyek: Nagykanizsa és Eger.

A szakok feltétel nélkül akkreditálhatók.

VILLAMOSMÉRNÖK főiskolai alapképzés, levelező tagozat, 7 félév.

Képzési hely: Eger.

Feltétel nélkül akkreditálható.

Comenius Tanítóképző Főiskolai Kar

ÓVODAPEDAGÓGUS főiskolai, alapképzés levelező tagozat, 6 félév.

Képzési hely: Eger.

Feltétel nélkül akkreditálható.

TANÍTÓ főiskolai alapképzés levelező tagozat, 8 félév.

Képzési hely: Kassa.

Feltétel nélkül akkreditálható.

2002/7/VII/5. sz. határozat

Nyugat-Magyarországi Egyetem

Faipari Mérnöki Kar

MŰSZAKI SZAKOKTATÓ főiskolai alapképzés, levelező, 6 félév.

Képzési hely: Pápa.

Feltételesen akkreditálható, indok: a szaknak nincs képesítési követelménye.

Geoinformatikai Főiskolai kar

FÖLDÜGYI INFORMATIKUS

szakirányú továbbképzési szak

távoktatás, 4 félév.

2002/7/VII/7. sz. határozat

Pécsi Tudományegyetem

Illyés Gyula Főiskolai Kar

ÁLTALÁNOS SZOCIÁLIS MUNKÁS főiskolai alapképzés, levelező tagozat, 8 félév.

Képzési hely: Székesfehérvár.

Feltétel nélkül akkreditálható.

Pollack Mihály Műszaki Főiskolai Kar

MŰSZAKI INFORMATIKA főiskolai szintű

alapképzés távoktatás, 8 félév.

Feltételesen akkreditálható, indok: javítható hiányosságok.

MŰSZAKI SZAKOKTATÓ főiskolai alapképzés, levelező, 6 félév.

Képzési helyek: Budapest, Miskolc, Szolnok, Zalaegerszeg.

Feltételesen akkreditálható, indok: a szaknak nincs képesítési követelménye.

KÖRNYEZETVÉDELMEK: szakirányú továbbképzés, levelező tagozat, 4 félév.

Képzési hely: Szolnok.

Feltétel nélkül akkreditálható.

Természettudományi Kar

TESTNEVELŐ TANÁR egyetemi kiegészítő alapképzés levelező tagozat, 4 félév.

Képzési helyek: Nyíregyháza és Szeged.

Feltétel nélkül akkreditálhatók.

2002/7/VII/9. sz. határozat

Szent István Egyetem

Jászberényi Főiskolai Kar

MŰVELŐDÉSSZERVEZŐ főiskolai alapképzés, levelező tagozat, 8 félév.

Képzési hely: Budapest.

Feltételesen akkreditálható, indok: nem volt még oklevél kiadás.

Kertészettudományi Kar

KERTÉSZMÉRNÖK főiskolai alapképzés levelező tagozat, 8 félév.

Képzési hely: Beregszász (Ukrajna).

Feltételesen akkreditálható, indok: nem volt még oklevél kiadás.

KERTÉSZMÉRNÖK főiskolai alapképzés levelező tagozat, 8 félév.

Képzési helyek: Zenta (Jugoszlávia) és Nyárádszereda (Románia.)
Feltétel nélkül akkreditálhatók.

Gazdasági- és Társadalomtudományi Kar
HUMÁNERŐFORRÁS MENEDZSER, főiskolai alapképzés, *távoktatás*, 8 félév.
Feltétel nélkül akkreditálható.

Gazdálkodási és Mezőgazdasági Főiskolai Kar
GAZDÁLKODÁSI SZAK, főiskolai alapképzés, *távoktatás*, 6-12 félév.

MEZŐGAZDASÁGI MÉRNÖK, főiskolai alapképzés, *távoktatás*, 6-12 félév.

GAZDASÁGI MÉRNÖK, főiskolai alapképzés, *távoktatás*, 6-12 félév.

A szakok feltétel nélkül akkreditálhatók.

2002/7/VII/10 .sz. határozat

Budapesti Gazdasági Főiskola
Pénzügyi és Számviteli Főiskolai Kar
PÉNZÜGY SZAK főiskolai alapképzés, *távoktatás*, 8 illetve 7 félév.
SZÁMVITEL SZAK, főiskolai alapképzés, *távoktatás*, 8 illetve 7 félév.
A szakok feltétel nélkül akkreditálhatók.

Kereskedelmi, Vendéglátóipari és Idegenforgalmi Főiskolai Kar

KERESKEDELMI SZAK, főiskolai alapképzés, *távoktatás*, 8 félév

VENDÉGLÁTÓ ÉS SZÁLLODA SZAK, főiskolai alapképzés, *távoktatás*, 8 félév

IDEGENFORGALMI ÉS SZÁLLODA SZAK, főiskolai alapképzés, *távoktatás*, 8 félév

A szakok feltétel nélkül akkreditálhatók.

2002/7/VII/11. sz. határozat

Budapesti Műszaki Főiskola
Keleti Károly Gazdasági Főiskolai Kar
MŰSZAKI MENEDZSER, főiskolai alapképzés, *távoktatás*, 8 félév.

Feltételelesen akkreditálható, indok: nem volt még oklevél kiadás.

Kandó Kálmán Villamosmérnöki Főiskolai Kar
VILLAMOSMÉRNÖK, főiskolai alapképzés, *távoktatás*, 8 félév.

Feltételelesen akkreditálható, indok: nem volt még oklevél kiadás.

2002/7/VII/12. sz. határozat

Eötvös József Főiskola

KÖNYVTÁR SZAK, főiskolai alapképzés, levelező tagozat, 8 félév.

Képzési hely: Budapest.

Feltételelesen akkreditálható, indok: javítható hiányosságok.

2002/7/VII/13. sz. határozat

Kecskeméti Főiskola

Kertészeti Főiskolai Kar

KERTÉSZMÉRNÖK, főiskolai alapképzés, levelező tagozat, 8 félév,

Képzési hely: Komarno (Szlovákia.)

Feltétel nélkül akkreditálható

KERTÉSZMÉRNÖK, főiskolai alapképzés, *távoktatás*, 4-6 év.

Feltételelesen akkreditálható. Indok: javítandó hiányosságok.

Műszaki Főiskolai Kar

GÉPÉSZMÉRNÖK, főiskolai alapképzés, levelező tagozat, 8 félév.

Képzési helyek: Szolnok és Jászberény.

A szakok feltételelesen akkreditálhatók. Indok: javítandó hiányosságok.

Megjegyzés: A képzés minőségének biztosítása érdekében célszerű, hogy a képzési a nappali képzés idejénél (6 félév) hosszabb legyen, hasonlóan más hazai képzésekhez.

MÉRNÖKTANÁR, főiskolai alapképzés, levelező tagozat, 8 félév.

Képzési hely: Szolnok.

A szak *nem* akkreditálható. Indok: a tanári képesítést nyújtó mérnöktanárképzés *nem* akkreditálható, mivel a képzés tanterve *nem* felel meg a főiskolai szintű mérnöktanár szak képesítési követelményeiről szóló előírásoknak.

A Kecskeméti Főiskola megjegyzése

a fenti határozattal kapcsolatban.

„A MAB által javasolt 8 féléves gépész-mérnökképzés helyett a mi elfogadhatónak tartjuk a 6 féléves képzést, mert a kreditrendszer lehetőséget ad a hallgatónak a csökkentett ütemű (lassabb) haladásra is. A hallgató passzív félévet is beiktathat vagy félévenként 15 kredit teljesítése is elég a továbbhaladáshoz. Természetesen ekkor a hallgató számára – saját elhatározása szerint – meghosszabbodik a képzési idő. (A 6 féléves nappali és levelező tagozatos képzés tényleges hossza karunkon – a félév ismétlések miatt – kb. 7 félév.

A 6 féléves levelező tagozatos képzésünk során a tanórák száma több, mint a megfelelő nappali tagozatos képzés tanóráinak 25%-a, és a teljes képzési idő sem rövidebb, mint nappali tagozat esetében. Jelenleg a levelező tagozaton a tanórák száma több, mint korábban a 8 féléves rendszerben. A tananyag feldolgozása az azonos képzési idő következtében ugyanolyan ütemű a nappali és levelező tagozatainkon. Ez a levelező tagozatosok számára lehetőséget biztosít a nappali tagozatos hallgatókkal való együtttanulásra. Úgy gondoljuk, hogy ezzel a levelező tagozatos képzést közelebb hozzuk a nappali tagozatoshoz. A diplomák azonos értékűségét így még inkább biztosítva látjuk.

A MAB határozat végén szereplő megjegyzést, amely szerint "Legalább 7 féléves levelező képzés indítását javasolható" a fentiek ellenére elfogadjuk."

2002/7/VII/14. sz. határozat

Széchenyi István Egyetem
Távoktatási szakok

GAZDÁLKODÁSI SZAK, főiskolai alapképzés,
távoktatás, 6 félév

ÉPÍTŐMÉRNÖK SZAK, főiskolai alapképzés,
távoktatás, 6 félév

KÖZLEKEDÉSMÉRNÖK SZAK, főiskolai alapképzés,
távoktatás, 6 félév

LOGISZTIKAI ÉS SZÁLLÍTMÁNYOZÁSI MENEDZSER
szakirányú továbbképzési szak, *távoktatás*, 4 félév

MŰSZAKI MENEDZSER SZAK, főiskolai
alapképzés, *távoktatás*, 6+1 félév

DIPLOMÁS ÁPOLÓ főiskolai alapképzés, *távoktatás*
8 félév

ÁLTALÁNOS SZOCIÁLIS MUNKÁS főiskolai
alapképzés, *távoktatás* 8 félév

A szakok feltételeesen akkreditálhatók, indok:
javítható hiányosságok.

2002/7/VII/15. sz. határozat

Szolnoki Főiskola

KERESKEDELMI SZAK, főiskolai alapképzés,
levelező tagozat, 8 félév
Képzési hely: Budapest

KERESKEDELMI SZAK, főiskolai alapképzés,
távoktatás, 8 félév

KÜLGAZDASÁGI SZAK, főiskolai alapképzés,
levelező tagozat, 8 félév

Képzési hely: Budapest

KÜLGAZDASÁGI SZAK, főiskolai alapképzés,
távoktatás, 8 félév

IDEGENFORGALMI ÉS SZÁLLODA SZAK, főiskolai
alapképzés, levelező tagozat, 8 félév

Képzési hely: Budapest

IDEGENFORGALMI ÉS SZÁLLODA SZAK, főiskolai
alapképzés, *távoktatás*, 8 félév

VENDÉGLÁTÓ ÉS SZÁLLODA SZAK, főiskolai
alapképzés, levelező tagozat, 8 félév

Képzési hely: Budapest

VENDÉGLÁTÓ ÉS SZÁLLODA SZAK, főiskolai
alapképzés, *távoktatás*, 8 félév

A szakok feltételeesen akkreditálhatók.

Indok: javítandó hiányosságok.

2002/7/VII/16. sz. határozat

Tessedik Sámuel Főiskola
Gazdasági Főiskolai Kar

SZEMÉLYÜGYI SZERVEZŐ, főiskolai alapképzés
levelező tagozat, 6 félév

Képzési hely: Eger

*Megjegyzés: a képzés, 2003/4-es tanévben
befejeződik.*

Pedagógiai Főiskolai Kar

ÓVODAI SZAKÉRTŐ szakirányú továbbképzési
szak, levelező tagozat, 3 félév

Képzési hely: Budapest.

Feltételeesen akkreditálható. Indok: még nem volt
oklevél kiadás.

2002/7/VII/17. sz. határozat

Vitéz János Római Katolikus Tanítóképző
Főiskola

MŰVELŐDÉSSZERVEZŐ, főiskolai alapképzés,
távoktatás 8 félév

Feltételeesen akkreditálható. Indok: még nem volt
oklevél kiadás.

KOMMUNIKÁCIÓ SZAK, főiskolai alapképzés,
távoktatás 8 félév.

*Nem akkreditálható. Indok: A szakon a levelező
képzés és a távoktatási képzés elemei elegendnek,
de a levelező képzés oktatási elemei vannak
túlsúlyban.*

SZOCIÁLPEDAGÓGUS, főiskolai alapképzés,
távoktatás 8 félév.

*Nem akkreditálható. Indok: A szakon a levelező
képzés és a távoktatási képzés elemei elegendnek,
de a levelező képzés oktatási elemei vannak
túlsúlyban.*

2002/7/VII/18. sz. határozat

Általános Vállalkozási Főiskola

VÁLLALKOZÁSSZERVEZŐ, főiskolai alapképzés, távoktatás 8 félév
Feltételesen akkreditálható. Indok: nem volt még oklevél kiadás.

2002/7/VII/20. sz. határozat

Kodolányi János Főiskola

GAZDÁLKODÁSI SZAK, főiskolai alapképzés levelező tagozat, 6 félév, más szakkal szakpárban (8 félév).

Képzési hely: Budapest.

Feltételesen akkreditálható. Indok: javítható hiányosságok.

KOMMUNIKÁCIÓ SZAK, főiskolai alapképzés levelező tagozat, 8 félév.

Képzési hely: Budapest.

IDEGENFORGALMI ÉS SZÁLLODA SZAK, főiskolai alapképzés levelező tagozat, 8 félév.

Képzési helyek: Budapest és Siófok.

A szakok feltétel nélkül akkreditálhatók.

2002/7/VII/21. sz. határozat

Debreceni Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

ANGOL NYELV ÉS IRODALOM egyetemi kiegészítő alapképzés, 6 félév.

Távoktatás

A szak akkreditálható.

2002/7/VII/22. sz. határozat

Berzsenyi Dániel Főiskola

ANGOL NYELVTANÁR főiskolai alapképzés, esti tagozat, 6 félév.

Képzési hely: Budapest.

Megjegyzés: kifutó képzés, utolsó oklevél: 2004. június 30.

NÉMET NYELVTANÁR, főiskolai alapképzés, esti tagozat, 6 félév.

Képzési helyek: Budapest, Nagykanizsa, Zalaegerszeg.

Megjegyzés: kifutó képzés, utolsó oklevél: 2004. június 30.

MŰVELŐDÉSSZERVEZŐ, főiskolai alapképzés, levelező tagozat, 8 félév, második alapképzés, levelező tagozat, 6 félév.

Képzési hely: Budapest.

MŰVELŐDÉSSZERVEZŐ, főiskolai alapképzés, 6 illetve 8 félév, távoktatás.

A felsorolt szakok feltétel nélkül akkreditálhatók.

2002/7/VII/23. sz. határozat

Eszterházy Károly Főiskola

MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM, főiskolai alapképzés, levelező tagozat, 8 félév.

Képzési hely: Budapest.

MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM főiskolai második alapképzés, levelező tagozat, 6 félév.

Képzési hely: Sáropatak.

TÖRTÉNELEM SZAK, főiskolai alapképzés, levelező tagozat, 8 félév.

Képzési hely: Budapest

SZÁMÍTÁSTECHNIKA TANÁR, főiskolai első és második alapképzés, esti tagozat, 8 illetve 6 félév.

Képzési hely: Budapest

PEDAGÓGIA, főiskolai első és második alapképzés, esti tagozat, 8 illetve 6 félév.

Képzési helyek: Budapest (két helyszínen), Nyíregyháza, Miskolc.

TANÜGYIGAZGATÁS, szakirányú továbbképzés, levelező tagozat, 4 félév.

Képzési helyek: Budapest, Salgótarján, Veszprém.

TÁNC- ÉS DRÁMAPEDAGÓGIA, szakirányú továbbképzés, levelező tagozat, 4 félév.

képzési hely: Miskolc

2002/7/VII/24. sz. határozat

Magyar Táncművészeti Főiskola

TÁNCPEDAGÓGUS (néptánc szakirány), főiskolai alapképzés, levelező tagozat, 4 félév.

Képzési hely: Kecskemét

TÁNCPEDAGÓGUS (néptánc szakirány), főiskolai alapképzés, levelező tagozat, 4 félév.

Képzési hely: Nyíregyháza

TÁNCPEDAGÓGUS (néptánc szakirány), főiskolai alapképzés, levelező tagozat, 4 félév illetve 8 félév.

Képzési hely: Szombathely

A felsorolt szakok feltételesen akkreditálhatók.

Indok: még nem volt oklevél kiadás.

2002/7/VII/25. és 26. sz. határozatok

Szegedi Tudományegyetem

Jog- és Államtudományi Intézet

JOGÁSZ SZAK, egyetemi alapképzés, 10 félév.

Képzési hely: Kecskemét

Feltételesen akkreditálható. Indok: még nem volt oklevél kiadás

Gazdaságtudományi Kar

GAZDÁLKODÁS SZAK, főiskolai alapképzés, távoktatás, 6 félév.
EURÓPA TANULMÁNYOK szakirányú továbbképzési szak, levelező tagozat, 4 félév.
A szakok feltételesen akkreditálhatók. Indok: még nem volt oklevél kiadás

Mezőgazdasági Főiskolai Kar

MEZŐGAZDASÁGI MÉRNÖK, főiskolai alapképzés, távoktatás
Feltételesen akkreditálható. Indok: javítható hiányosságok.

II. Székhelyen folyó, közbülső eljárásra kötelezett képzések akkreditációja

2002/7/VII/14/A sz. határozat

Széchenyi István Egyetem

FAGOTT-TANÁR, kamaraművész szak, főiskolai alapképzés, 8 félév
GORDONKA-TANÁR, kamaraművész szak, főiskolai alapképzés, 8 félév
MAGÁNÉNEKTANÁR, ének-kamaraművész szak, főiskolai alapképzés, 8 félév
ORGONA-TANÁR, kamaraművész szak, főiskolai alapképzés, 8 félév
KÖRNYEZETMÉRNÖKI SZAK, főiskolai alapképzés, 6 félév
MŰSZAKI MENEDZSER SZAK, főiskolai alapképzés, 6 félév.
A fenti szakok feltétel nélkül akkreditálhatók.

2002/7/VII/22/A sz. határozat

Berzsenyi Dániel Főiskola

ANGOL NYELV ÉS IRODALOM, főiskolai alapképzés, nappali tagozat, 8 félév.
ANGOL NYELVTANÁRI, főiskolai első/második alapképzés, nappali és esti tagozat, 6 félév.
Megjegyzés: kifutó képzés, utolsó oklevél: 2004. június 30.
ÉNEK-ZENE, EGYHÁZZENE, főiskolai alapképzés, nappali tagozat, 8 félév.

2002/8/IV. sz. határozat

A MAB 1999/ 6 /V/ 1. sz. határozatának módosítása

FRANCIA NYELV ÉS IRODALOM, főiskolai alapképzés, nappali tagozat, 8 félév.
KÖRNYEZETVÉDELEM TANÁR, főiskolai alapképzés, nappali tagozat, 8 félév.
INFORMATIKUS KÖNYVTÁROS, főiskolai alapképzés, nappali tagozat, 8 félév.
FÖLDRAJZ TANÁR, főiskolai alapképzés, nappali tagozat, 8 félév.
MŰVELŐDÉSSZERVEZŐ, főiskolai alapképzés, nappali tagozat, 8 illetve 6 félév.
SZÁMÍTÁSTECHNIKA TANÁR, főiskolai alapképzés, nappali tagozat, 8 félév.
TANÍTÓ SZAK, főiskolai alapképzés, nappali tagozat, 8 félév.

2002/7/VII/23/A sz. határozat

Eszterházy Károly Főiskola

KOMMUNIKÁCIÓ SZAK, főiskolai első és második alapképzés, nappali és levelező tagozat, 8 félév (első alapképzés), 6 félév (második alapképzés).
VIZUÁLIS KOMMUNIKÁCIÓ, főiskolai alapképzés, nappali tagozat, 8 félév.
PEDAGÓGIA, főiskolai alapképzés, nappali és levelező tagozat, 8 félév.
Megjegyzés: Kifutó képzés, mert a szaknak nincs képesítési követelménye, az utolsó oklevélkiadás határideje: 2005.

A feltételes akkreditáció határideje:

a MAB 2002/6/II. sz. határozata értelmében:
Egyetemi alapképzési szak esetén:
2004. december 31.
Főiskolai alapképzési szak esetén:
2006. december 31.
Szakirányú továbbképzési szak esetén:
2004. december 31.

HATÁROZATOK

A módosítás oka: az 1999 júniusában elfogadott eljárási rend a MAB-ról szóló 199/2000. (XI. 29.)-es számú kormányrendelet rendelkezései nyomán korrekcióra szorul.

Az intézkedési tervvel kapcsolatos külön-eljárás (a MAB 1999/ 6/ V/1. sz. határozata)

INTÉZKEDÉSI TERV: amennyiben egy felsőoktatási intézmény, illetve kar fenntartására, illetve valamely szak működtetésére nincsenek meg a MAB vonatkozó követelményrendszerének előírt minimális feltételei, azonban valószínűsíthető, hogy meghatározott időn belül a feltételek teljesítése megvalósítható, akkor a MAB az érintett szakbizottság(ok) és a kollégium(ok)

véleményének figyelembevételével mérlegeli azt, hogy egy ún. intézkedési terv előírásával segítse az intézményt. Az intézkedési terv tartalmazza a MAB követelményeinek teljesítésére vonatkozó és az intézmény vezetése által vállalt feladatok határidőre történő elvégzését.

I. Intézkedési terv előírására szakbizottságok, bizottságok, kollégiumok, az alábbi esetekben tehetnek javaslatot:

1. intézmény, kar létesítési kérelmének, illetve szak létesítési / indítási kérelmének véleményezési eljárása során;
2. intézményi akkreditációs vizsgálat eredményeként.

II. Az intézkedési terv előírására tett javaslat tartalmazza:

1. a MAB által elvárt követelményeket,
2. határidőt, ezen belül időponthoz kötött ellenőrzési pontokat,
3. azokat az intézkedési részfeladatokat, amelyeket a MAB megadott határidőn belül ellenőriz.

III. Az intézkedési terv előírására tett javaslatot az illetékes kollégium elnöke eljuttatja a MAB elnökéhez.

IV. A MAB elnöke értesíti az intézmény vezetőjét egy intézkedési terv készítésének lehetőségéről. A levél tartalmazza:

1. a MAB által elvárt követelményeket;
2. az intézkedési terv elkészítésének határidejét.
3. a követelmények teljesítésének határidejét, az ellenőrzési pontokkal összefüggő részhatáridőkkel;

V. A MAB elnöke felhívja az intézmény vezetőjének a figyelmét a 199/2000. (XI.

29.) Korm. rendelet 17. § (2)- (4) bekezdéseiben foglaltakra¹.

VI. Az intézmény intézkedési tervének MAB titkárságra eljuttatását követően a MAB elnöksége illetékes plénumtag(ok) bevonásával határozati javaslatot fogalmaz meg a Plénum számára.

VII. Ha a Plénum nem támogatja az intézkedési terv elfogadását, akkor a véleményezési / intézményakkreditációs ügyben határozatot hoz, és erről a szokásos módon tájékoztatja az érintett intézményt, illetve az oktatási minisztert.

VIII. Ha a Plénum támogatja az intézkedési terv elfogadását, akkor az oktatási miniszter számára javaslatot tehet

1. intézmény, kar létesítési kérelme, illetve szak létesítési / indítási kérelme esetén a Plénum által támogatott intézkedési terv érvényének idejére szóló *feltételes* akkreditációra;

¹ **199/2000. (XI. 29.)Korm. rendelet 17. § (2)** Határozott időre szóló akkreditáció esetében az alapképzési szakindítási engedély megadásának, illetve a szak további működésének a MAB javaslata alapján előfeltétel a kérelmező intézmény azon szerződésének bemutatása a miniszternek, amely tanúsítja, hogy amennyiben az intézmény a végleges akkreditációs feltételeket nem teljesíti, az adott programra felvett hallgatók vizsgáztatását, vagy szükség esetén átvételét és azonos szakon történő képzését valamely más felsőoktatási intézmény vállalta.

(3) A szakindítási engedély határozott időtartamra történt megadásának tényét és időtartamát az engedély megadásának közzétételekor, továbbá az Ftv. 83. §-ának (4) bekezdése alapján az Oktatási Minisztérium által kiadott Felsőoktatási felvételi tájékoztatóban is fel kell tüntetni. Határozott időtartamra szóló indítási engedély után a képzés további időtartamára szóló akkreditáció akkor adható meg, ha az intézmény az előírt feltételeket a képzés további szakaszaira is igazolja.

(4) Ha a szakindítási engedély határozott időtartamra szól, vagyis nem terjed ki az adott program lefolytatásának teljes időszakára, úgy a teljes programnak csak az engedély időtartamával megegyező részére kaphat képzési és vizsgáztatási jogosultságot a kérelmező felsőoktatási intézmény. Az oklevél-kiadási jogosultság megszerzésének feltétele az adott program folytatásának teljes időszakára kiadott indítási engedély.

2. intézményakkreditációs vizsgálat eredményeként a szükséges intézkedések végrehajtásának meghatározott időn belüli ellenőrzésére (meghatározott idő: a Plénium által támogatott intézkedési terv érvényének ideje).
- IX. Az intézkedési tervben elfogadott határidőkhöz kötött teljesítés ellenőrzését a Plénium által kijelölt bizottság végzi.
- X. A Bizottság jelentést terjeszt a Plénium elé.
1. Amennyiben az időarányos rész érdemi nem-teljesítést állapítja meg, javaslatot tesz a Plénumnak a megfelelő intézkedésekre.
 2. Pozitív vélemény esetén a jelentést a Plénium tudomásul veszi és erről az intézményt írásban értesíti.
- XI. Amennyiben az intézkedési terv határideje lejárt, akkor a Plénium a véleményezési/intézményakkreditációs ügyben végleges határozatot hoz, és erről a szokásos módon tájékoztatja az érintett intézményt, illetve az oktatási minisztert.

2002/8/VI. sz. határozat

Hittanár-nevelő szak, ember-, erkölcs- és vallásismeret

szakirányú továbbképzési szak követelményei

Hittanár-nevelő szak: a MAB kéri az oktatási minisztert, hogy

- Ø jogszabályban foglaljon állást arról, hogy azonos vagy két különböző szaknak tekinti-e a hittanár és a hittanár-nevelő szakot.
- Ø Amennyiben két külön szakról van szó, akkor a jogszabályokban rögzített körben készítse el a „hittanár-nevelő” szak képesítési követelményeit.
- Ø Javasolja továbbá a tanári képesítési követelmények áttekintését, különös tekintettel a tanórán kívüli nevelési feladatok ellátására feljogosító pedagógusképzés területén.

Ember-, erkölcs- és vallásismeret szakirányú továbbképzési szak: a MAB kéri az oktatási minisztert, hogy jogszabályban fejezze ki álláspontját az ember-, erkölcs- és vallásismeret szakirányú továbbképzési szak indítási feltételeivel kapcsolatosan.

2002/8/VII. sz. határozat

Hitéleti szakok képesítési követelményei
(ajánlás)

Bibli oktató szak. A bizottság a Sola Scriptura Lelkészképző és Teológiai Főiskola levelező szakja képesítési követelményeit az alábbi észrevételek figyelembevételére esetén tartja elfogadhatónak:

- a képzési cél nem egyértelmű: nem derül ki világosan, hogy mire jogosít a képzés; ha hitoktatókat akarnak képezni, akkor a leírás szerinti „felekezeti jelleg nélküli” ismeretadás értelmetlen, ha pedig tudományos igényű ismeretek adása a cél, akkor világi szakként kell ezt akkreditáltatni; a „homiletikai ismeretek” tantárgy felekezeti jellegű igehirdetésre utal
- az előbbivel kapcsolatos döntésnek a szak elnevezésében is meg kell jelennie: a bizottság az első esetben (hitoktató) „felekezeti bibli oktató szak” nevet javasolja, a második esetben (világi szak) „bibliaismeretek” szaknév javasolható (a szak külön akkreditálásával)
- a „vizsgaoktatás” és „vizsgaelőadás” megjelölések helyett „záró tanítás” ill. „gyakorlatok” előírását javasoljuk
- a szigorlatokra a jelzettek helyett a következő 4 tárgyat javasoljuk: a) bibliai kortörténet – művelődéstörténet, b) etika, c) megváltás története, d) a bibliatanulmányozás módszertana
- a bizottság a szakot inkább szakirányú továbbképzésnek tudná elfogadni, de a felsorolt észrevételek figyelembevételére esetén alapképzésként is elfogadásra javasolja.

Buddhista tanítói szak. A Tan Kapuja Buddhista Főiskola szakjának képesítési követelményeit, amelyek mind tanegységi, mind kredit alapon elkészültek, egyhangúlag elfogadásra javasolja a bizottság. Célszerűnek tartaná azonban, hogy a szak elnevezéséhez (akár zárójelben) olyan pontosítást kapcsoljon, amelyből egyértelművé válik, hogy nem pedagógiai szakról van szó.

Judaisztika tanár szak. Az Országos Rabbiképző – Zsidó Egyetem (ORKI-ZSE) keretében folyó főiskolai szintű hitéleti képzés ajánlásait a

bizottság az alábbi megjegyzések figyelembevételével elfogadásra javasolja:

- a *képesítési követelményekben az oktatási jogosultság korosztályi megjelölése legfeljebb 14 éves korig szólhat (főiskolai képzésről lévén szó)*
- a szigorlati tárgyak között a pszichológia mellett a pedagógia is szerepeljen
- a nyelvismeret megszerzése, mint diplomakövetelmény hiányozik az ajánlásból.

Lelkipásztori munkatárs szak. A bizottság a Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskolán folyó képzés ajánlásait az alábbi észrevételek figyelembevételével elfogadásra javasolja:

- a nyelvvizsga-követelmény előírása hiányzik, pótolandó
- a képzés főbb tanulmányi területei között felsorolt személyközi és csoportos kommunikáción belül megjelölt vezetés- és szervezéstudomány erősítését javasolja, akár a hitéleti tárgyak rovására is.

Liturgiátörténet előadó szak. Az ORKI-ZSE keretében folyó képzés ajánlásának elfogadását javasolja a bizottság azzal, hogy a nyelvismeret megszerzése, mint követelmény az ajánlásban pótlendő.

Rabbiképző szak. Az ORKI-ZSE keretében folyó képzés ajánlásának elfogadását javasolja a bizottság, de a következő megjegyzések figyelembevételét tartja szükségesnek:

- a képzési idő részletezése szükséges, a 6552 tanóra nagyon soknak látszik (ha kreditekben adja meg és részletezi az intézmény, az is megfelelő)
- a szakdolgozatot mindenképpen minősítse opponens is (ne csak lehetőség legyen),
- a nyelvismeret megszerzése, mint diplomakövetelmény hiányzik.

Zsidó közösség-szervező (szociális munkás) szak. Az ORKI-ZSE keretében folyó képzésre vonatkozó követelmények megegyeznek a világi szociális munkás szakok képesítési követelményeivel, így akár ilyen szakként is oktathatná az ORKI-ZSE. Az ORKI-ZSE azonban továbbra is hitéleti szaknak minősíti ezt. A bizottság a hitéleti szak képesítési ajánlását elfogadásra javasolja.

Zsidó művelődéstörténeti szak. Az ORKI-ZSE keretében folyó képzés képesítési követelményei, mint ajánlás alábbi pontjainak pontosítását javasolja a bizottság, melynek elvégzése után elfogadhatók:

- a képzés időtartamának megadását tegye egyértelművé: a jelenlegi adatok ugyanis kétféle képzésre vonatkoznak, amelyeken belül is két-két időtartam szerepel, kérdés, hogy miért:
 - ◇ nappali alapképzés esetén 8-10 félévet ad meg az ajánlás
 - ◇ kiegészítő alapképzés (új oklevelet adó másoddiplomás alapképzés) esetén 6-8 félévet
- „a képzési idő és szakaszai” címszó alatt megadott „tantárgyóraszám” megnevezés nem világos
- a nyelvismeret megszerzése, mint diplomakövetelmény hiányzik az ajánlásból.

2002/8/XII. sz. határozat

Állásfoglalás a pszichológus képzés szakmai gyakorlatairól

A MAB Pszichológiai Tudományok Bizottsága és a Magyar Pszichológiai Társaság 2002. szeptember 13-i együttes ülésén hozott határozat alapján

A MAB Pszichológiai Bizottsága és a Magyar Pszichológiai Társaság a pszichológusképzésben alapvető fontosságúnak tartja, hogy a hallgatók még az alapképzés időszakában betekintést nyerjenek szakmájuk gyakorlatába. E kívánalommal a két bizottság nyílt ülésén a szakma képviselői, így a képzésben résztvevő egyetemek felelős oktatói teljes mértékben egyetértettek.

A szakmai gyakorlat két formáját tartjuk szükségesnek. Az egyikre még a képzés első szakaszában, az első évet követő nyáron kerülhetne sor. E két hetes gyakorlat célja sokkal inkább azoknak a terepeknek a megismerése lenne, ahol a pszichológiai jellegű problémák, előfordulása halmozódik (pl. alkohol-drogproblémákkal foglalkozó intézmények, nevelőotthonok). A második szakmai gyakorlatra a hallgató érdeklődési területének megfelelően (a későbbi szakképzési rendszer szerint) a képzés

második részében (a nyolcadik félévet követően) kerülhetne sor. E gyakorlatokat megfelelő intézmények erre alkalmas szakpszichológus kollégáinak kellene vezetni.

A szakbizottság – a képző intézmények vezető oktatóinak tájékoztatója alapján – aggályosnak tartja, hogy a pszichológus munka jellegének megfelelő gyakorlatra az egyetemeknek nincs anyagi fedezete. Szakbizottságunk megbecsülte e gyakorlatok anyagi igényeit (a potenciális gyakorlóléhelyekkel kötendő szerződésekből várható becsült költségeket). Becslésünk szerint egy-egy 5-6 tagú csoport gyakorlatának napi költsége jelenleg kb. 16 eFt körüli összeg. A két szakmai gyakorlat (10 + 20 nap) költsége így csoportonként 480 eFt. Jelenleg hat egyetemen folyik pszichológus alapképzés, évfolyamonként kb. 360 állami finanszírozású hallgatóval. Így (hatos csoportokkal számolva 60 csoport) az éves

költség e hallgatói létszám esetében évente kb. 28.8 eFt (60 x 480 eFt). A pszichológus alapképzésben mintegy 180 önköltséges hallgató vesz részt évfolyamonként. A képzési díjat ez hallgatónként kb. 80 eFt.-tal emelné. Míg az utóbbi költség vállalhatónak tűnik, az állami finanszírozású hallgatók nyári szakmai gyakorlata többletforrások, bevonását igényli.

Felvetődött, hogy a képzésnek a kredit rendszerben rendelkezésre álló keretei lehetőséget teremtenek-e a nyári szakmai gyakorlatokra. Álláspontunk szerint a szakmai gyakorlatokra megállapítandó kreditszámoknál más elveket kell alkalmazni, mint az egyetemi képzés egyéb formáinál, melynek alapján a gyakorlat beiktatható az oktatási programokba.

SZEMÉLYI HÍREK

Ad hoc bizottságok

2002/7/IX/1. sz. határozat

Intézményi akkreditáció módszertanát előkészítő bizottság

Elnök: Páczelt István

Tagok: Kengyel Miklós, Kovács I. Gábor, Makara Gábor, Mészáros Ernő, Rechnitzer János, Szennyessy Judit

Párhuzamos programakkreditációt előkészítő bizottság

Elnök: Róna-Tas András

Tagok: Bálint Csanád, Mózes Mihály, Pléh Csaba, Szász Zoltán

2002/8/III/1-6 sz. határozatok

A többciklusú képzés kérdéskörével foglalkozó bizottság

Elnök: Sima Dezső

Tagok: Bazsa György, Bedő Zoltán, Mecsi József, Rechnitzer János, Sipos Zoltán

A habilitáció kérdéskörével foglalkozó bizottság

Elnök: Michelberger Pál

Tagok: Bazsa György, Izsák Lajos, Klement Zoltán, Róna-Tas András, Spät András

Külföldi felsőoktatás intézmények magyarországi működését kérelmező pályázatok – módszertani bizottság

Elnök: Kengyel Miklós

Tagok: Ginsztler János, Horváth Elek, Fodor György, Láng László

Művelődésszervező (humán területi) témákat véleményező bizottság

Elnök: Rechnitzer János

Tagok: Kelemen János, Magda Sándor, Mózes Mihály, Sáska Géza, Taxner Ernő

Intézkedési terveket ellenőrző bizottságok

a Károli Gáspár Református Egyetem
Bölcsészettudományi Karán

Elnök: Taxner Ernő

Tagok: Kenesei István, Pléh Csaba, Szász Zoltán

az Egri Hittudományi Főiskolán

Elnök: Fodor György

Tag: Horváth Szabó Katalin

Egyéb bizottságok

Magyar Ösztöndíj Bizottság

Delegált tag: Kollár János

**Gazdálkodás-, szervezés- és
közgazdaságtudományok bizottsága**

Új tag: Helgertné Szabó Ilona SZIE-GMFK

TÁJÉKOZTATÓK

10 éves a magán felsőoktatás Magyarországon konferencia

2002. szeptember 20.

A **Magán- és Alapítványi Főiskolák Vezetői Kollégiuma** konferenciát szervezett abból az alkalomból, hogy 10 évvel ezelőtt kezdték meg működésüket az első magán felsőoktatási intézmények Magyarországon.

A résztvevőket az Oktatási Minisztérium képviselőjében **Szövényi Zsolt** osztályvezető köszöntötte, majd összefoglalta az elmúlt tíz év fejlődésének főbb eredményeit.

Kandikó József a MAFIVK egyesület elnöke a számok tükrében tekintette át a Magyarországon működő magánfőiskolák tevékenységét². Megállapította, hogy a magyar magánfelsőoktatás 1992 óta dinamikusan fejlődött, ami leginkább a hallgatói létszám tízszeres növekedése jelez. Megállapította ugyanakkor, hogy a magánfőiskolák alapképzési szakstruktúrája mára nagyjából stabilizálódott, további fejlesztésekre a szakirányú továbbképzések terén van lehetőség.

Szabó Péter, a Kodolányi János Főiskola főigazgatója a magán felsőoktatásban végzetek munkaerőpiaci lehetőségeit ismertette. Egyik legjellemzőbb probléma a munkaadók részéről megnyilvánuló előítéletek a nem állami intézményekben diplomát szerettekkel szemben. Általános sztereotípiák, hogy a nem állami intézmények anyagilag jobb helyzetben vannak az államiaknál, ugyanakkor az itt folyó oktatás minőségét alacsonyabb színvonalúnak gondolják. Legfontosabb teendőként Szabó Péter az ilyen téves beidegződések elleni fellépést nevezte.

A hazai magán felsőoktatás nemzetközi vonatkozásairól **Dinya Lászlótól**, az FTT társelnökétől hallhattunk érdekes beszámolót. Előadásában központi helyet foglalt el a „Bolognai folyamatként” aposztrofált reformkezdeményezés, amelynek célja az európai felsőoktatás egységesebbé, átláthatóbbá és rugalmasabbá tétele, valamint megbízható minőségbiztosítási rendszerek létrehozása.

² Az egyházi felsőoktatási intézmények nélkül.

A szakmai előadások közül elsőként **Kövári István**, a Heller Farkas Gazdasági és Turisztikai Szolgáltatások Főiskolájának főigazgató-helyettese beszélt a magán- és alapítványi főiskolák szerepéről a régiófejlesztésben. Számos ilyen intézmény található magas munkanélküliségtől sújtott településeken, régiókban, ahol a fejlesztésben játszott szerepük pótolhatatlan. A főiskolák közvetlen munkaadóként is funkcionálnak, de a hallgatók jelenlétére épülő egyéb szolgáltatások is fontos munkahelyteremtő tényezők.

Zárda Sarolta, a Gábor Dénes Főiskola Alapítvány kuratóriumának elnöke oktatástechnológiai újdonságokról tartott előadást. Az elektronikus könyvek és tanulási formák megjelenésével a hagyományos hallgató-oktató konzultáció áttevéődik az internetre. Más eszközökkel lehet motiválni a hallgatókat, és a számonkérés-ellenőrzés módja is gyökeresen megváltozik.

A konferencia zárásaként **Homonnay Gabriella** a MAB főtárhelyettese „A minőségügy a felsőoktatásban” című előadásában ismertette a magyar felsőoktatás minőségügyi helyzetét, a MAB minőségértékelő és akkreditációs tevékenységét, a legfontosabb kihívásokat és a legújabb nemzetközi trendeket. Részletesen kitért a MAB akkreditációs szempontjaira és módszereire, majd vázolta a fejlesztés irányait.

A tapasztalatok és információk cseréje mellett a konferencia legfontosabb konklúziója, hogy a viszontagságok dacára a magán felsőoktatás jól megtalálta a helyét a hazai felsőoktatás rendszerében. A magyar felsőoktatás nemzetközi normákhoz történő harmonizációja során szükség lesz majd a szakstruktúra reformjára és a gyakorlati szakemberképzés megerősítésére, amelyben fontos szerep hárul majd a nem állami tulajdonú felsőoktatási intézményekre.

Összeállította: Gémes Attila

Humberto M. Rasi a MAB vendége

2002. október 29-én a Hetednap Adventista Egyház Konferenciája Oktatási Osztályának képviselőjében látogatást tett a MAB Tikárságán **Humberto M. Rasi**, a magyar Adventista Teológiai Főiskola képviselője, Tokics Imre rektor és Hangyás László társaságában. A

megbeszélésen a MAB részéről Homonnay Gabriella, a MAB Titkárságának főtárgya, valamint Mayer László és Gémes Attila szakreferensek vettek részt volt. Az oldott légkörben folytatott informális beszélgetésen a felek tájékoztatták egymást az általuk képviselt intézmények akkreditációs tevékenységéről, működésük alapelveiről. Az alábbiakban rövid tájékoztatást adunk az Adventista Egyház oktatási és akkreditációs szerveiről.

Az 1860-as években alapított Hetednap Adventista Egyház ma világszerte mintegy 6300 iskolát tart fenn, ezek közül 103 a felsőoktatási intézmény. Az Egyház intézményeiben tanuló 1,2 millió diák fele az egyház tagjai közül kerül ki, de nagyon sok olyan ember is jelentkezik ezekbe az intézményekbe, akik számára minőségi biztosítékot jelent az Egyház fenntartói szerepe. A minőség fenntartására az Egyház saját akkreditációs rendszert működtet, amely két testületből áll.

A **Nemzetközi Tanács** (*International Board*) végzi a minőségértékelést, az önértékelési jelentések és egy 6 tagú látogató bizottság által készített jelentés alapján. A Tanács hatásköre az összes intézményre kiterjed, azok szintjétől függetlenül. A Tanács állásfoglalása után az ügyek átkerülnek az **Akkreditációs Társasághoz** (*Accrediting Association*), ahol az elkészült értékelést összevetik az Egyház 12 akkreditációs szempontjával. Amennyiben az intézmény ezeknek megfelel, úgy akkreditációt kap. Az akkreditáció maximális időtartama 5 év, de ennél rövidebb idejű, ún. „ideiglenes” akkreditációra is sor kerülhet. Ez utóbbi lehetőséggel általában akkor élnek, ha egy intézmény gyorsan növekszik és az elvilágiasodás veszélye fenyegeti. Ezzel a kérdéssel el is érkeztünk a Hetednap Adventista Egyház akkreditációs rendszerének legérdekesebb sajátosságához, az akkreditációs szempontokhoz. Az Egyház filozófiája alapján az oktatás célja az ember holisztikus fejlődése, amelynek eléréséhez nem lehet elválasztani a szakmai tudást a személy spirituális-morális fejlődésétől. Ennek megfelelően a látogató bizottság tagjai nem csupán az adott tudományterület szakértői, hanem olyan hívő emberek, akik az adventista szellemiség megtartása felett is őrökölnek. A látogató bizottság tehát nem csupán a szakmai színvonalat, hanem annak adventista szellemiségű megtartását ellenőrzi.

Az intézmények a fent megfogalmazott fejlődés érdekében nem csupán oktatással foglalkoznak,

hanem diákjaiknak munkát is biztosítanak a kezelésükben lévő üzemekben és farmokon. Ez a tevékenység anyagi segítséget is jelent a számukra, hiszen állami támogatásban nem részesülnek. Az Egyház az oktatási tevékenység mellett üzemeltet még orvosi és más tudományos kutatóintézeteket és karitatív missziókat is.

A Hetednap Adventista Egyház Magyarországon is rendelkezik felsőoktatási intézménnyel, a Pécelen található Adventista Teológiai Főiskolával. Mivel az intézményt a magyar törvények szerint a MAB-nak is akkreditálnia kell, igen hasznos és tanulságos volt a két akkreditációs rendszer összehasonlításának lehetősége.

Összeállította: Gémes Attila

René-Francois Bernard látogatása

2002. október 28-án a MAB Titkársága vendégül látta René-Francois Bernard urat, aki az ENQHEEI (Hálózat az Ipari-műszaki Mérnöki Felsőoktatás Minőségéért) képviseletében látogatott Magyarországra. A MAB-ról szóló tájékoztató meghallgatása után Bernard úr beszámolt a Quality Charter of Higher Engineering Education for Industry működési elveiről.

2000. márciusában az Európa Tanács azt a stratégiai célt tűzte ki, hogy 10 éven belül az EU legyen a világ legversenyképesebb gazdasága. Általánosan elfogadott tény, hogy a versenyképesség legnagyobb mértékben az oktatás színvonalától, illetve az emberi erőforrásokkal való gazdálkodástól függ. Az új európai gazdaság egyik legfontosabb jellemzője a szakemberek mobilitása lesz, amelyhez új minőségi és összehasonlíthatósági normákat kell szabni. Mivel a gazdaság egyik legjelentősebb szereplője az ipar, az elsők között itt kell az említett fejlesztéseket végrehajtani. Ez a felismerés vezetett előbb a LEONARDO-projekt születéséhez, majd az abból nyert tapasztalatok alapján a Charta megalkotásához.

A Charta célja az **”európai mérnök”** fogalmának meghatározása: a mobilitás, a emberi és szociális szempontok alapján, valamint annak biztosítása, hogy a mérnöki iskolák megfeleljenek az ipar követelményeinek. Összefoglalóan: *”A Charta olyan célok összessége, amelyeket teljesítve a felsőoktatási intézmények kielégítik az ipar*

elvárásait a végzős hallgatók kvalitásait illetően”. Ez a 10 cél a következő:

Az ipar igényei:

1. A képzési programok megalkotásánál mérlegelni kell az ipar rövid- és középtávú feltételeihez való alkalmazkodást is.
2. Az alapképzés során figyelembe kell venni az élethosszig tartó tanulás és a továbbképzés majdani feltételeinek megteremtését.
3. A fenti témákat megfelelően kell képviselni a mérnökképzés tanterveiben.
4. A vállalkozói szellem meghonosítása a jövő mérnökei körében.
5. A technikai és természettudományos ismeretek mellett a képzésbe integrálni kell a társadalom- és viselkedéstudományok, valamint a kommunikációs ismeretek szélesebb skáláját is.

Az intézmények reakciói:

6. Olyan közös programok szervezése, amelyek segítenek a fejlesztési eredményeknek, az ipar reakcióinak felhasználásában a mérnökképzés tervezésekor.
7. Gyakorlati szakemberek bevonása a képzésbe.
8. A tudományos és technikai innováció bátorítása a kis- és középvállalatokkal való partnerség keretei között.

Várható eredmények:

9. Belső minőségbiztosítási rendszerek és periodikus értékelés kialakulása.
10. Olyan hatékony visszacsatolási mechanizmus kialakulása, amely reagálni tud az ipar és a hallgatói projektek részéről felmerülő kívánalmakra.

A Charta tagja lehet minden olyan intézmény, amelyik teljesíti a 10 feltételt. A tagság tulajdonképpen a fenti célok iránti elkötelezettség kinyilvánítása, a csatlakozó intézmény elkötelezi magát a folyamatos minőségi fejlesztés mellett. A tagság elnyerése után két évvel az intézmény pályázhat a Charta minőségi jegyére, amely a megfelelő feltételek folyamatos teljesítésével és az intézmény periodikus külső értékelésével nyerhető el.

Bernard úr hangot adott annak a reményének, hogy Magyarország még ebben az évben bekapcsolódik a Charta keretei közt működő LEONARDO programba. Az ezzel kapcsolatos egyeztetések megkezdődtek a két fél között.

Összeállította: Gémes Attila

Néhány fontosabb külföldi akkreditációs szervezet³

Általános akkreditációs és minőségértékelési szervezetek

AR – Akkreditierungsrat (D)

A Kultusministerkonferenz 1998. december 3-i határozata alapján létrehozott német „meta-ügynökség”.

Feladata: az újonnan bevezetett *Bachelor* és *Master* fokozathoz vezető programokat akkreditáló (tartományi) ügynökségek akkreditálása. Ezen felül az AR maga is akkreditálhat programokat is az egyes tartományok (*Länder*) kérésére.

Összetétele: 14 tagú független szervezet, a tartományok, főiskolák, hallgatók, munkaadók, munkavállalók képviselőiből áll.

CEE Network – Central and Eastern European Network of Quality Assurance Agencies in Higher Education

2000 novemberében Budapesten alakult hálózat, a közép- és kelet-európai akkreditációs és minőségbiztosítási szervezeteket tömöríti. Titkársági teendőit a MAB (Rozsnyai Krisztina) látja el.

CHEA – Council for Higher Education Accreditation (US)

Tagjai az amerikai akkreditáló szervezetek és felsőoktatási intézmények (több mint 3100 tag). Tevékenységei: akkreditáló szervezetek elismerése, koordináció, információgyűjtés és terítés.

ENQA – European Network for Quality Assurance in Higher Education

1999 őszén EU ügynökségek részvételével alakult. 2001-ben megnyitották a szervezetet a társult országok, így Magyarország számára is. A 2002. májusi közgyűlésen a Magyar Akkreditációs Bizottságot felvették a tagszervezetek sorába. Vezető testületében (*Steering Committee*) a közép- és kelet-európai régiót *Róna-Tas András* képviseli.

³ Az itt felsoroltak elérhetőségét, valamint további szervezetek adatait lásd a részletes listában, a MAB honlapján (www.mab.hu), a Külföld menüpontban.

ESIB – The National Unions of Students in Europe

Alapítva: 1982. 41 szervezet (32 országból) a tagja.

EUA – European University Association

Európai egyetemi szövetség, 2001. áprilistól a **CRE** (Európai Egyetemek Szövetsége) és a **CEURC** (Európai Rektorkonferencia) egyesülésével létrejött szervezet.
Székhelye: Brüsszel (iroda Genfben).

EURASHE – European Association of Institutions in Higher Education

1990-ben, Patrasban (Gr) alakult, a szakmai-gyakorlati orientáltságú felsőfokú képzéssel és alkalmazott kutatással foglalkozó intézmények (elsősorban a főiskolai szektor) érdekeinek képviselőjére. Titkársága Brüsszelben van.

NORDIC NETWORK – Skandináv országok hálózata, a kölcsönös elismerés kialakítása érdekében

INQAAHE – International Network for Quality Assurance Agencies in Higher Education

A felsőoktatási minőségbiztosítási ügynökségek világhálózata. E szervezetnek a MAB is tagja.

QAA – The Quality Assurance Agency for Higher Education (GB)

A felsőoktatás minőségbiztosításának angol nemzeti szervezete. Intézményi auditálást, valamint tantárgyi értékeléseket (*subject review*) végez. Módszereit 2002-ben széleskörű egyeztetés után megújította. Az intézményi audit a belső minőségbiztosítási rendszerek intézményi szintű vizsgálatát kombinálja a minőségbiztosítás tudományági és programszintű működésével.

Egyéb, szakmai jellegű szervezetek

AACSB – Association to Advance Collegiate Schools of Business

Az Egyesült Államokban, 1916-ban alakult, fő célja az amerikai üzleti felsőoktatás minőségének javítása. Ma már nemzetközi szervezet, külföldi tagjai is vannak. Belföldi és

nemzetközi programakkreditációt végez az üzleti tudományok területén, *bachelor*, *master*, és *doktori* szinten egyaránt.

AMBA – Association of MBAs

UK szervezet, de UK-n kívül is akkreditál MBA (*Master of Business Administration*) programokat. (Üzleti tudományok.)

ECIU – European Consortium of Innovative Universities

11 európai egyetem szövetsége, alakulásakor az interdiszciplináris jellegű *master* szintű programok külső értékelésére (EQR – *External Quality Review*) koncentrált. Azóta szélesebb körű nemzetközi programakkreditációt végez, elsősorban műszaki és természettudományos területen, nemcsak a tagintézmények számára.

EQUIS – The European Quality Improvement System

Alapítva: 1997.

Célja: graduális és posztgraduális üzleti (management) oktatási intézmények nemzetközi viszonyító értékelése és akkreditálása.

Székhely: Brüsszel, az EFMD (*European Foundation of Management Development*) hivatalainál.

FEANI – Fédération Européenne d'Associations Nationales d'Ingénieurs

Nemzeti mérnökszervezeteket tömörítő nemzetközi szövetség. Tevékenységével, különösen az „EUR ING” általános európai szakmai megjelöléssel a mérnöki diplomák kölcsönös elismerését segíti elő. (Regisztrében már több, mint 25.000 Eur. Ing. mérnököt tart nyilván.)

Titkársága Brüsszelben van.

Washington Accord

Nemzetközi egyezmény, a megállapodáshoz csatlakozó (felvett) országok műszaki alapképzési akkreditációs mechanizmusainak egyen-értékűségét ismeri el.

Tagjai: Ausztrália, Kanada, Hong Kong, Írország, Új-Zéland, Dél-Afrika, UK, USA

Összeállította: Szántó Tibor

KÜLFÖLDI KAPCSOLATOK

A CHEPS munkaértekezlete

2002. október 9-12. között a Maribori Egyetem adott otthont a [CHEPS](#) által rendezett szakértői munkaértekezletnek, melyen Hollandia, Csehország, Lengyelország, Magyarország és Szlovénia képviselői vitatták meg a diplomák kölcsönös elismerésének néhány kérdését, különös tekintettel a nemzeti minőségbiztosítási és akkreditációs rendszerekkel való kapcsolatra. A megbeszélés résztvevői abban értettek egyet, hogy a diplomák kölcsönös elismerését nem feltétlenül kell összekötni a nemzeti minőségbiztosítási rendszerekkel. Fontos azonban, hogy utóbbiak révén az egyes országokban folyó képzési programok minőségéről kellően részletes információk álljanak mindenki számára elérhetően rendelkezésre, ez segítheti igazán a diplomák összehasonlítását.

Az értekezleten a MAB titkársága részéről *Szántó Tibor* vett részt.

A CEE Network közgyűlése

A Közép- és Kelet-Európai Felsőoktatás-Értékelő Bizottságok Hálózatának legutóbbi ülése 2002. október 19-20-án, Bécsben volt. Az ülés elfogadta a hálózat módosított alapszabályát és a 2002-2004-es időszakra vonatkozó tevékenységi tervét. Felvette tagjainak sorába az *Osztrák Akkreditációs Tanácsot* és a dél-német régió akkreditációs szervezetét, az ACQUIN-t (*Accreditation, Certification and Quality Assurance Institute*). A hálózat új tisztségviselői: *Milan Sojka* elnök, (*Accreditation Commission of the Czech Republic*), irányító bizottsági tagok: *Stanislaw Chwirot* (*University Accreditation Commission, Poland*), *Helmut Konrad* (*Austrian Accreditation Council*), *Tiit Laasberg* (*Estonian Higher Education Accreditation Center*), *Róna-Tas András* (MAB), és a koordináló titkár *Rozsnyai Krisztina* (MAB titkársága). A közgyűléshez egy szeminárium kapcsolódott, ahol előadást tartott *Hans-Uwe Erichsen*, a német *Akkreditierungsrat* elnöke, *Helmut Konrad*, az *Osztrák Akkreditációs Tanács* elnöke, *Guy Haug*, az *Osztrák Akkreditációs Tanács* tagja, és *Ruzica Nikolic* a jugoszláv Oktatási Minisztérium munkatársa. További információ a <http://www.ceenetwork.hu> alatt található.

A közép- és kelet-európai országok akkreditációs testületeiből alakított hálózat megalakulása

A világbanki kölcsönszerződésből eredő feladatok keretében a 2000. év során a Magyar Akkreditációs Bizottság arra az elhatározásra jutott, hogy összehívja a közép- és kelet-európai országok felsőoktatási minőségügyi szervezeteinek képviselőit annak érdekében, hogy a felgyülemlett tapasztalatokat ezekben az országokban hasznosítani lehessen, és általában létrejöjjön ezen országok között a felsőoktatás minőségének javítása érdekében a kapcsolat.

Az első ülést a világbanki kölcsönszerződésből fedezve 2000. november 19-én Magyarországon tartották. Itt választották a szervezet első elnökévé Róna-Tas Andrást, a MAB akkori elnökét, az ügy kezdeményezőjét. Ez az összejövetel olyan sikeres volt, hogy rögtön az ülésen kialakult a következő ülés gondolata, amit 2001. október 13-án Krakkóban tartottak. Az ülést egy TEMPUS program keretében szervezett szemináriummal kapcsolták össze. A krakkói ülés után megszerveztük a hálózat honlapját (www.ceenetwork.hu) és kialakítottunk bizonyos információs áramlást a kölcsönös megismerés és egymás munkájának segítése érdekében.

A 2001. októberi, krakkói ülésen a résztvevők megfogalmazták azt az igényt, hogy ez a lazán szerveződő hálózat bejegyzett társasággá alakuljon és egyébként is mind tartalmilag, mind pedig egyéb szervezetekkel való bővülés irányában erősen megnövekedett az érdeklődés.

Mindennek következményeképpen 2002. október 18-19-én tartotta legutóbbi ülését a hálózat Bécsben az *Osztrák Akkreditációs Tanács* szervezésében. Ennek során három fontos lépésre került sor:

1/ Új szervezetek:

- az osztrák akkreditációs testület (*Österreichischer Akkreditierungsrat*)
- a román akkreditációs testület (*National Council for Academic Assessment and Accreditation*) és a
- bajorországi akkreditációs testület (*Akkreditierungs-, Zertifizierungs- und Qualitätssicherungs-Institut ACQUIN*) felvétele.

Az előbb ismertetett ülések során kialakult a hálózat Szervezeti és Működési Szabályzata, valamint cselekvési terve is, amit a résztvevők egyhangúlag elfogadtak (2. sz. melléklet).

A kétéves vázolt munka eredménye, hogy a szervezetnek most már bejegyzett elnökkel és irányító testülettel, valamint állandó titkársággal rendelkező szervezetté kell válnia és az eddigi magyar munkára való tekintettel úgy döntöttek, hogy a szervezet Budapesten kerüljön bejegyzésre. Koordináló titkárként Rozsnyai Krisztinát, a MAB külföldi ügyekkel foglalkozó szakreferensét szavazták meg, aki az elmúlt két évben is a hálózat ügyeit intézte.

A szervezet jelenlegi elnöke Milan Sojka professzor, a cseh akkreditációs bizottság elnökhelyettese.

Miután a hálózat ezzel a Bécsben hozott testületi határozattal önállóvá válik, ezzel a MAB-nak a jövőben két szerepe marad:

- egyrészt természetesen tagja a hálózatnak és így fizeti az évi 300 EUR megszavazott tagdíjat,
- ameddig a bejegyzés megtörténik, addig a titkárság bizonyos háttértevékenységgel segíti a bejegyzés munkáját.

Homonnay Györgyné dr.

AZ OKTATÁSI MINISZTER ÁLLÁSFOGLALÁSA

a MAB 2002/5/V/1/8. és 2002/5/V/1/9. sz. határozataival kapcsolatban

A Károli Gáspár Református Egyetem az egyetemi szintű angol nyelv és irodalom, a japán és néderlandisztika szakokon 1996. szeptember 1-jei hatállyal kapott 2 évre szóló szakindítási engedélyt. Ezt követően a szakindítási engedélyek meghosszabbításra kerültek 2000. augusztus 30-éig, majd 2002. augusztus 31-éig.

A személyi tárgyi és strukturális feltételek stabilizálását és fejlesztését dokumentáló felülvizsgálati kérelem alapján a 6272/2/2002. számú ügyiratban kértük a Magyar Akkreditációs Bizottság újabb véleményét a szakindítási engedély megadásáról.

A testület 2002/5/V/1/8 és 2002/5/V/1/9 sz. határozatainak indoklását, valamint az egyetemnek a képzés feltételeire vonatkozó kiegészítő információit figyelembe véve a Károli Gáspár Református Egyetemen az angol nyelv és irodalom, a japán és néderlandisztika szakokon a szakindítási engedély megadásáról döntöttem.

A Magyar Akkreditációs Bizottság két tudományági bizottsága is véleményezte az egyetemen már folyó szakok szakmai, személyi és tárgyi, valamint infrastrukturális feltételeinek stabilizálását és fejlesztését dokumentáló felülvizsgálati kérelmeket. Az irodalom-, média és kommunikáció tudományok bizottsága határozott idejű szakindítási engedélyre vonatkozó javaslatait nem indokolta, a képzés tantervével, a személyi, tárgyi feltételekkel kapcsolatban az engedélyek megadásának

mérlegeléséhez új követelményeket nem fogalmazott meg.

A Magyar Akkreditációs Bizottság a testület működéséről szóló 199/2000. (XI.29.) Korm. rendelet 5.§-a a) pontja értelmében a szakindítás szakmai, minőségi és infrastrukturális feltételeit vizsgálja. A nyelvtudományok bizottsága véleménye alapján a hozott testületi határozat a japán és néderlandisztika szakok esetében a képzés szakmai (a tanterv képesítési követelményeknek való megfelelését) és infrastrukturális feltételeit – etérő észrevételek, javaslatok megfogalmazása hiányában – megfelelőnek ítélte.

Az egyetemnek az érintett oktatóknak a képzés személyi feltételei fejlesztése tekintetében tett lépései a szakindítási engedély megadását indokolják. A japán szakon 7 teljes munkaidőben oktató van (ebből 2 lektor), továbbá 2 részmunkaidős és 6 óraadó. Japán szakon a munkavégzésre irányuló további jogviszonyban alkalmazott PhD fokozattal rendelkező oktató, valamint 2 PhD képzésben résztvevő, illetve doktori szigorlaton már túlmenő oktató megfelelő garanciát jelentenek a képzés minőségi folytatásához. Néderlandisztika szakon időközben egy oktató megvédte a doktori disszertációját, egy további oktató leletette doktori szigorlatát, hárman pedig megkezdték PhD tanulmányaikat.

A japán szak képzésében a publikációs tevékenység pozitív változását támasztja alá a közel 13 ezer szócikkből álló tanszéki kiadvány elkészítése, amely alapján várható a szótár megjelenése is.

A Károli Gáspár Református Egyetem Bölcsészettudományi Kar vezetői és oktatói az általuk elkészített intézkedési terv és a megvalósult eredmények alapján kérték az 1996-ban megindított japán és néderlandisztika szakokon a végleges szakindítási engedély

megadását. A hallgatók jogbiztonsága, a képzés folyamatosságának biztosítása, szakok személyi feltételeinek stabilizálása is a végleges szakindítási engedély megadását indokolták.

Budapest, 2002. augusztus

A MAB AKKREDITÁCIÓS KÖVETELMÉNYRENDSZERE

Az átmeneti időszak bírálati rendje:

A megújított követelményrendszer 2002. október 1-jén jelent meg a MAB honlapján. Minden, ez előtt az időpont előtt beérkezett szakalapítási és szakindítási kérelmet az 1999. évi követelményrendszer szerint bírál a MAB. (Megjelent az *Akkreditációs Értesítő* 1999/3. és 1999/4. számában.)

A követelményrendszer megjelenik az *Oktatási Közlöny*ben is. A hatályba lépés időpontja a Közlöny megjelenési időpontja. A vonatkozó jogszabályok szerint a hatálybalépés után 3 hónappal kívánhatja meg a MAB azt, hogy az intézmények az új követelményrendszer szerint állítsák össze a szakalapítási és szakindítási kérelmeket. A hatálybalépés után 3 hónappal tehát kizárólag az új követelményrendszer szerint történik majd az elbírálás.

Az átmeneti időszakban (2002. október 1. és az Oktatási Közlönyben megjelenés időpontjától számított 3 hónap lejártáig terjedő időszak) a benyújtó választhat: megjelölheti, hogy melyik követelményrendszer szerint készítette beadványát és értelemszerűen mely követelményrendszer szerint kívánja a MAB véleményezését.

BEVEZETŐ

A MAB akkreditációs eljárása során azt vizsgálja, hogy a felsőoktatási intézmény, képzési és kutatási tevékenysége, illetve a képzési programok szakmai és infrastrukturális színvonala, valamint az intézmény személyi és szervezeti feltételei megfelelnek-e a MAB által kidolgozott és nyilvánosságra hozott akkreditációs követelményeknek. Az akkreditációs vizsgálat tárgyától függően a MAB eljárása kétféle:

Előakkreditációs eljárás: véleményezési eljárás, melyre vagy új intézmény vagy kar, illetve doktori iskola létesítésekor, vagy szak indítása esetén kerül sor.

Intézményi akkreditációs eljárás: már működő intézmény, kar, doktori iskola, szak minőségértékelése.

Az előakkreditáció során a MAB a kérelmekben (pályázatokban) bemutatott statikus állapotot tükröző tervek alapján foglal állást abban, hogy az előakkreditációs követelményeket a kérelmező teljesíti-e, vagy sem (akkreditálható / nem akkreditálható). A már működő szak, doktori iskola, kar, intézmény akkreditációja során a MAB az állapotvizsgálaton kívül a folyamatvizsgálatra és a folyamat eredményének vizsgálatára helyezi a hangsúlyt. A folyamat-, illetve a folyamat eredményének vizsgálata során alkalmazott kritériumrendszert az új *Akkreditációs Útmutató* tartalmazza majd. (Az útmutató a második intézményi akkreditációs kör készülő kézikönyve.) Természetesen az előakkreditációs követelményeknek – mint akkreditációs minimumkövetelményeknek – a működő szak, doktori iskola, kar, intézmény is eleget kell tegyen.

I. Általános Szabályok

1. A MAB akkreditációs eljárásának eredménye – a követelményeknek való megfelelés mértékétől függően – háromféle lehet:

Akkreditálható: Az összes akkreditációs feltétel tekintetében megfelel.

Feltétellel akkreditálható (határidő megjelölésével). E határozatban foglalt akkreditációs feltételek jelentős hányada teljesül, a többi feltétel időarányosan teljesíthető. Feltételhez kötött akkreditáció esetén az akkreditációs eljárást lezáró MAB határozatban meg kell adni az akkreditáció érvényességi idejét, valamint azokat a hiányosságokat, amelyek megadott időpontig történő kiküszöbölése az akkreditáció feltétele. Szak előakkreditációja esetén, ha a MAB az indítani kívánt szakot feltétellel akkreditálja,

akkor a MAB javasolhatja a szak indítási engedélyének határozott időre szóló megadását⁴.

Nem akkreditálható: Az akkreditációs követelmények nem teljesülnek.

2. A MAB akkreditációs követelményrendszerében foglaltak mind az előakkreditációs, mind az intézményi akkreditációs eljárások során az alábbiak figyelembe vételével érvényesítendőek:

☐ **Előakkreditáció** esetén a létesítőnek időarányosan kell rendelkeznie az Ftv. 3-4. §-okban foglalt személyi és tárgyi feltételekkel.

☐ **Bizonyos előakkreditációs kérelmek** esetén (intézmény létesítési / állami elismerés iránti, illetve olyan szakindítási kérelem esetén, mely szak tudományágában az intézményben korábban nem volt még képzés) az akkreditációs követelményrendszer által előírt teljes munkaidejű munkaviszony helyett elegendő a (leendő) munkáltató, valamint a (leendő) munkavállaló erről szóló szándéknyilatkozata, mely – szakindítás esetén – lehetőleg a szak egy teljes képzési ciklusára vonatkozik.

☐ **Intézményi akkreditáció** során a működési folyamatra és a folyamat eredményére vonatkozó akkreditációs feltételek is teljesítendőek. (Lásd: a majdan megjelenő új akkreditációs útmutatóban)

3. A különböző képzési formák (nappali, esti, levelező, távoktatás), illetve a székhelyen kívüli képzések akkreditációjának feltétele – a képzési formától függetlenül – a szak akkreditációs követelményeinek teljesítése. Távoktatási képzések esetén az akkreditációs követelmények sajátos követelményekkel még kiegészülnek.

4. Főiskolán folyó egyetemi szintű képzés, illetve az egyetemi kiegészítő képzés akkreditációs követelményei az egyetemi szakra vonatkozó követelményekkel azonosak.

5. Amennyiben egy felsőoktatási intézmény egy szakon a magyar nyelvű képzés mellett idegen

nyelvű képzést is folytat, akkor a MAB intézményi akkreditációs vizsgálata kiterjed erre a képzési formára is. Az idegen nyelvű képzés akkreditációs feltételeit a III. fejezet részletezi.

Képzési programok elfogadásának akkreditációs feltételei

AIFSz programok

A MAB új akkreditált felsőfokú szakképzési programok elfogadását akkor támogatja, ha:

1. A felsőoktatási képzésbe beszámítható kreditek összhangban vannak a befogadó felsőoktatási intézmény(ek) megjelölt szakának képzési programjával,
2. A beszámítható kreditérték nem kevesebb, mint a felsőfokú szakképzésben szerzett kreditek egyharmada, de nem több, mint 60 kreditpont.

Képesítési követelmények

A MAB új alapképzési, illetve szakirányú továbbképzési szak létesítését akkor támogatja, ha:

1. Az új szak tantárgyi programjaiban megadott ismeretanyag tekintetében jelentős (legalább 40 %) az eltérés a már létező szakokhoz képest. (Az összehasonlítás alapja: a már létező szakok, valamint a létesítendő szak tervezett képesítési követelményei.)
Megvizsgálandó, hogy a létesítendő szak szakirányként nem építhető-e be már létező szakba, illetve létesítendő alapképzési szak esetén egy szakirányú továbbképzés nem hatékonyabban biztosítja-e a képzési cél elérését.
2. Szakmailag elfogadhatók a megadott tanulmányi területek, a felsorolt tantárgyak és azok egymásra épülése, az elméleti és gyakorlati képzés aránya.
3. Elfogadható az ismeretellenőrzés bemutatott rendszere.
4. Szakpárosítás csak olyan szakok társításával hozható létre, melyek közül legalább az egyik tudományos alapképzést biztosít.

Szak akkreditációjának feltételei

Alapképzési szakok

EGYETEMI, FŐISKOLAI ALAPKÉPZÉSI SZAK AKKREDITÁLHATÓ, ha a szak tanterve

⁴ Határozott időre szóló szakindítási engedély megadása a szak leendő hallgatóinak jogbiztonságához kötött. Lásd: MAB-ról szóló 199/2000. (XI. 29) Korm. rendelet 17. § (1) – (4) bekezdés.

- a) a képzési céllal összhangban van,
- b) a tanulmányi területek és azok arányai, a tantárgyak egymásra épülése, az elméleti és gyakorlati képzés aránya, az ismeretellenőrzési rendszer a képesítési követelményekben előírtaknak megfelelő,
- c) a szakmai követelményeknek tartalmilag eleget tesz.

1. A vonatkozó tudományági sajátosságokkal kiegészített szakakkreditációs minimumkövetelmények (lásd.: Függelék) teljesülnek.

2. Távoktatásban a távoktatási képzések sajátos akkreditációs feltételei is teljesülnek.

Szakirányú továbbképzési szakok

SZAKIRÁNYÚ TOVÁBBKÉPZÉSI SZAK AKKREDITÁLHATÓ, ha:

1. A szakirányú továbbképzési szak tudományágában (tudományágaiban) tudományáganként legalább egy akkreditált alapképzési szakon folyik képzés. Ettől a MAB akkor térhet el, ha a szakirányú továbbképzési szak képesítési követelménye szerinti fő tanulmányi területek ismeretanyagát az intézmény akkreditált alapképzési szakokon oktatja⁵.

2. A szak tanterve

- a) a képzési céllal összhangban van,
- b) a tanulmányi területek és azok arányai, a tantárgyak egymásra épülése, az elméleti és gyakorlati képzés aránya, az ismeretellenőrzési rendszer a képesítési követelményekben előírtaknak megfelelő,
- c) a szakmai követelményeknek tartalmilag eleget tesz.

3. A vonatkozó tudományági sajátosságokkal kiegészített szakakkreditációs minimumkövetelmények (ld.: Függelék.) teljesülnek.

4. Távoktatásban a távoktatási képzések sajátos akkreditációs feltételei is teljesülnek.

Távoktatási képzések

Távoktatási formában folyó alapképzési vagy szakirányú továbbképzési szak, illetve akkreditált iskolai rendszerű felsőfokú szakképzés akkreditálható, ha a képzés során a távoktatási képzéstől elvárt akkreditációs feltételek is biztosítottak, azaz az oktatásban alkalmazott ismeretátadási, tanulási módszerek, az ehhez készített speciális taneszközök és az oktatók felkészültsége alapján a képesítési, illetve képzési követelmények teljesíthetők. A távoktatási képzés részletes akkreditációs követelményeit a Függelék záró fejezete tartalmazza.

Idegen nyelvű képzések

IDEGEN NYELVŰ KÉPZÉS AKKREDITÁLHATÓ, ha:

- a) az adott szakon a magyar nyelvű képzés akkreditált és meg van hirdetve, valamint
- b) a szakon oktatók szakmai és nyelvi felkészültsége hitelt érdemlően bizonyított.

Kiegészítő megjegyzések:

1. Az idegennyelvű képzés képzési ideje – a különböző országból érkező hallgatók felzárkóztatása, szintrehozó képzése miatt – eltérhet a magyar nyelven folyó képzés képzési idejétől.

2. A külföldi hallgatók oklevelének az anyaországban való elismerése céljából egyetemi szintű szakon a képzés két fő ciklusra bontása (B.Sc. és M.Sc. oklevél kiadása) akkor is elvégezhető, ha a megfelelő magyar nyelvű képzésben még nem vezették be Magyarországon a kétciklusú egyetemi képzést. Ebben az esetben a B.Sc. szintű szakoknak nem a főiskolai szintű akkreditált szak képesítési követelményeihez, hanem az egyetemi szintű képesítési követelményekhez kell igazodni. A kétciklusú képzés sajátosságai az akkreditáció során külön vizsgálandók.

3. Annak érdekében, hogy a külföldi hallgatók oklevelét a küldő országban elismerjék, az idegennyelvű képzés tantervi, követelménybeli eltéréseket mutathat a magyar nyelvű képzéshez képest, ilyen esetben a MAB az idegen nyelvű képzésre kidolgozott speciális képesítési követelményeket külön is vizsgálja, és a képzési cél szempontjából minősíti.

⁵ **Kivétel:** a 2001. évi LXVI. törvény alapján az Andrassy Gyula Budapesti Német Nyelvű Egyetem.

Kar akkreditációjának feltételei

Általános elvárások:

- a) Kari tagozódású intézmény minden szakja a kari struktúrába legkésőbb 2006. december 31-ig legyen beilleszthető.
- b) Több kar által szervezett interdiszciplináris (karközi) képzéseknél legyen a szaknak a képzésért felelős és a képzés adminisztrációját végző gesztorkara

EGYETEMI KAR AKKREDITÁLHATÓ, ha:

1. Elősegíti az intézmény által képviselt tudományterületek hosszú távú fejlődését, biztosítja a működés racionális feltételeit.
2. A karnak legalább egy – bölcsészettudományi kar esetén több – akkreditált alapképzési szakja van.
3. Állami felsőoktatási intézményben **bölcsészettudományi egyetemi kar** az alábbi szakok nélkül nem akkreditálható: filozófia, magyar nyelv és irodalom, történelem, egy idegen nyelv és irodalom
4. Van legalább egy olyan alapképzési szakja a karnak, amelynek tudományágában az intézmény képes és alkalmas doktori képzésre és doktori fokozat odaítélésére (Induló kar esetén adott határideig kell teljesíteni e feltételt);
5. Rendelkezik a feladatai ellátásához szükséges, az intézménnyel teljes munkaidőben foglalkoztatott oktatói állománnyal, azon belül megfelelő számú egyetemi tanárral és doktori fokozattal rendelkező docenssel;
6. Rendelkezik a képzéshez és a tudományos kutatáshoz szükséges tárgyi feltételekkel.

FŐISKOLAI KAR AKKREDITÁLHATÓ, ha:

Elősegíti az intézmény által képviselt tudományterületek hosszú távú fejlődését, biztosítja a működés racionális feltételeit.

1. A karnak legalább egy – bölcsész főiskolai kar esetén több – akkreditált alapképzési szakja van.
2. Állami felsőoktatási intézményben **bölcsész főiskolai kar** az alábbi szakok nélkül nem akkreditálható: magyar nyelv és irodalom, történelem, egy idegen nyelv és irodalom.
3. Nem szolgálhat olyan szak főiskolai kar létesítésének alapjául, amely szak csak más kar gondozásában működő szakkal együtt (azaz szak-párban) vehető fel.
4. Rendelkezik a feladatai ellátásához szükséges, az intézménnyel teljes munkaidőben

foglalkoztatott oktatói állománnyal, azon belül megfelelő számú, doktori fokozattal rendelkező főiskolai tanárral;

5. Rendelkezik a karon folyó képzéshez és a tudományos kutatáshoz szükséges tárgyi feltételekkel.

A megfelelő oktatói állományt, a kutatást, fejlesztést, valamint a szükséges infrastruktúrát az oktatott szakok száma és azok tudományága határozza meg.

Felsőoktatási intézmény akkreditációjának feltételei

EGYETEM AKKREDITÁLHATÓ, ha:

1. Képes és alkalmas legalább két tudományterületen (művészeti területen) és tudományterületenként legalább két tudományágban (művészeti ágban)
 - ◊ akkreditált szakokon egyetemi alapképzésre és szakirányú továbbképzésre,
 - ◊ habilitációs eljárás lefolytatására,
 - ◊ doktori képzésre és doktori fokozat odaítélésére. (Induló egyetem esetén adott határideig kell teljesíteni e feltételt).
2. Rendelkezik a feladatai ellátásához szükséges, teljes munkaidőben foglalkoztatott oktatói állománnyal, azon belül megfelelő számú egyetemi tanárral és doktori fokozattal rendelkező docenssel.
3. Rendelkezik a képzéshez és a tudományos kutatáshoz szükséges tárgyi feltételekkel (megfelelő épülettel, intézményi könyvtárral, informatikai háttérrel, laboratóriummal, kísérleti és gyakorlóhelyekkel, műszerekkel és más eszközökkel, valamint kollégiumi férőhelyekkel, sport és kulturális létesítményekkel, diákétkezési lehetőségekkel).

FŐISKOLA AKKREDITÁLHATÓ, ha:

1. Képes és alkalmas legalább egy tudományágban (művészeti területen)
 - ◊ legalább két akkreditált szakon alapképzésre és szakirányú továbbképzésre,
 - ◊ kutatási, illetve fejlesztési tevékenység folytatására;
2. Rendelkezik a feladatai ellátásához szükséges, teljes munkaidőben foglalkoztatott oktatói állománnyal, azon belül megfelelő számú, doktori fokozattal rendelkező főiskolai tanárral.
3. Rendelkezik a képzéshez és a tudományos kutatáshoz szükséges tárgyi feltételekkel (megfelelő épülettel, intézményi könyvtárral, informatikai háttérrel, laboratóriummal, kísérleti és gyakorlóhelyekkel, műszerekkel és más

eszközökkel, valamint kollégiumi férőhelyekkel, sport és kulturális létesítményekkel, diákékezési lehetőségekkel).

A megfelelő oktatói állományt, a kutatást, fejlesztést, valamint a szükséges infrastruktúrát az oktatott szakok száma és azok tudományága határozza meg.(Lásd: Függelék).

Külföldi felsőoktatási intézmény magyarországi működése

1. A MAB akkreditációs vizsgálatot akkor folytat, ha abban az országban, ahol a magyarországi működésre engedélyt kérő külföldi intézmény székhelye van az intézmény felsőoktatási intézményként elismert és az általa kiadott oklevél felsőoktatási oklevél (ezt az OM vizsgálja), valamint ha akkreditált, azt hitelt érdemlően bizonyítja.

2. Magyarországi működésre engedélyt kérő külföldi intézmény működését a MAB támogatja, ha

§ a képzés tartalma (tanterv, tantárgyak rövid tartalmi leírása),

§ az oktatói háttér,

§ infrastruktúra

bemutatása alapján a folytatni kívánt képzés a hazai képzéssel összemérhető színvonalat képvisel.

Ha a külföldi intézmény nem önállóan kíván képzést folytatni, hanem más szervezet keretében, vagy azzal együttműködve, akkor a magyarországi együttműködő partner csak az állam által elismert felsőoktatási intézmény lehet.

3. Magyarországi működésre engedélyt kérő külföldi intézmény doktori képzést akkor folytathat (önállóan, más szervezet keretében vagy azzal együttműködve), és az intézmény akkor adományozhat fokozatot, ha azt hitelt érdemlően elismerik az intézmény országában.

Doktori iskola létesítésének akkreditációs feltételei

A részletes akkreditációs követelményeket a MAB SzMSz 4. számú melléklete tartalmazza.

A szakakkreditáció minimumkövetelményei

A használt fogalmak értelmezése

Fő tanulmányi területek	A képesítési követelményekben meghatározott fő tanulmányi területek: ◊ Főtárgyak: a szak szempontjából fontos tantárgyak (pl. a műszaki területen: alapismereti tárgyak, szakmai törzsanyag) ◊ Differenciált szakmai ismeretek tantárgyai (Elsősorban műszaki területen) Kiegészítő ismeretek
Főtárgyak oktatói	A szak szempontjából fontos tantárgyak oktatói.
Kis szak	A felvett hallgatói létszám évfolyamonként nem haladja meg a 15 főt.
Szakfelelős	A szak tartalmáért, a teljes képzési folyamatért megbízott, hatáskörrel rendelkező felelős.
Szakon oktatók	A szak képzési folyamatában résztvevő, elméleti, gyakorlati órák oktatói. (A szakon oktatóknak csak egy részét képezik azon oktatók, akik a főtárgyakat oktatják.)
Tantárgyfelelős	A szak minden tantárgyához tartozik felelős, akinek a tantárgy oktatásának szervezése, a tantárgyfejlesztés, az oktatásában való részvétel, stb. a feladata.
Teljes munkaidőben foglalkoztatott	Olyan oktatási feladatot ellátó, az intézménnyel határozott vagy határozatlan idejű munkaviszonyban, illetve közalkalmazotti jogviszonyban álló foglalkoztatott, aki az intézmény oktatói követelményrendszerében a munkakörre meghatározott feladatát teljes óraszámában látja el.
Tudományos műhely	Konkrét kutatási / fejlesztési / alkotói témakörben szakmailag elismert teljesítményt felmutató munkatársi kör.
Vezető oktató	Tanár, docens, valamint – az akkreditációs szempontok alapján – valamennyi szakterületen, tudományágban a magántanári cím birtokosai, továbbá az MTA támogatott kutatóhelyeinek tudományos főmunkatársai és tudományos tanácsadói.

A MAB – egyetértve a Főiskolai Főigazgatói Konferencia javaslatával – támogatja a követelményrendszer fokozatos érvényesítésének gondolatát.

A folyamatos fejlődést elősegítése és biztosítása érdekében a már működő főiskolai szakok⁶ esetén az akkreditációs minimumkövetelményeknek 2006. december 31-ig kell megfelelni. Ezt megelőző akkreditációs értékelések során a MAB – a teljesítés mértékétől függően mérlegeli az akkreditálhatóság kérdését.

A szakakkreditációs minimumkövetelmények két eleme:

- ◇ a szak tudományágától független alapkövetelmények, valamint
- ◇ a tudományágtól függő egyedi specialitások (amennyiben az illetékes tudományági bizottság meghatároz egyedi specialitásokat).

Tudományágtól független alapkövetelmények

Személyi feltételek

AIFSz képzés A képzésért a felsőoktatási intézmény egy vezető oktatója legyen felelős.

<i>Alapképzési szakok</i>	FŐISKOLA	EGYETEM
A szakon oktatók munkaviszonya⁷	A szak mintatanterve által meghatározott tantárgyak tanóráinak ⁸ legalább 50%-át teljes munkaidőben foglalkoztatott oktatók tartják meg.	
Szakfelelős	Teljes munkaidőben foglalkoztatott főiskolai tanár / egyetemi tanár / egyetemi docens / doktori fokozattal rendelkező főiskolai docens. <ul style="list-style-type: none"> Ø Egyidejűleg csak egy akkreditált szakért legyen felelős⁹. Ø A szak egy tantárgyának tantárgyfelelőse is legyen. 	Teljes munkaidőben foglalkoztatott egyetemi tanár, kis szaknál legalább egyetemi docens.
Szakirány-felelős	Vezető oktató	
Főtárgyak tantárgyfelelősei	Vezető oktatók, akik közül <ul style="list-style-type: none"> Ø legalább 80% teljes munkaidőben foglalkoztatott, Ø legalább 50% doktori fokozattal rendelkező, vagy – 2006. dec. 31-ig – dr. univ. 	Legalább 80%-ban teljes munkaidőben foglalkoztatott vezető oktatók.
	Tantárgyfelelős egyidejűleg – az adott intézményen belül – több tantárgy (legfeljebb öt) felelőse is lehet.	
Záróvizsgatárgyak tantárgyfelelősei	Vezető oktatók	
A gyakorlati tárgyak oktatói	A nem kifejezetten alapozó és elméleti tárgyak oktatásában vegyenek részt legalább 5 éves szakmai gyakorlattal, mesterségbeli tudással, tervezési, gyártási gyakorlattal rendelkezők.	

Szakirányú továbbképzési szak

A szakon oktatók munkaviszonya	Az összes oktató legalább 50 % -a legyen teljes munkaidőben foglalkoztatott.
Szakfelelős	Teljes munkaidőben foglalkoztatott főiskolai / egyetemi tanár / doktori fokozattal rendelkező főiskolai docens.
Főtárgyak tantárgyfelelősei	Teljes munkaidőben foglalkoztatott vezető oktatók.
A gyakorlati tárgyak oktatói	A nem kifejezetten alapozó és elméleti tárgyak oktatásában vegyenek részt legalább 5 éves szakmai gyakorlattal, mesterségbeli tudással, tervezési, gyártási gyakorlattal rendelkezők.

⁶ Főiskolák, főiskolai karok, illetve egyetem főiskolai karának főiskolai szintű szakjaira vonatkozik a kivétel. Főiskolán folyó egyetemi szintű képzésnek, továbbá egyetem, illetve egyetemi kar főiskolai szintű szakjainak az akkreditációs minimumkövetelményeket teljesíteni kell.

⁷ Kíváncsi, hogy a doktori fokozattal rendelkező oktatók a szak egy teljes képzési ciklusán keresztül az intézménnyel közalkalmazotti jogviszonyban, illetve munkaviszonyban álljanak. (A szakindítási kérelem, illetve a már működő szak akkreditációs értékelésekor MAB-hoz eljuttatott „akkreditációs beadvány” tartalmazza az intézményvezető nyilatkozatát arról, hogy a doktori fokozattal rendelkező oktatók a szak egy teljes képzési ciklusán keresztül az intézménnyel közalkalmazotti jogviszonyban, illetve munkaviszonyban állnak.)

⁸ A tanterv által meghatározott tantárgyak tanóráinak száma – különösen nagy hallgatószám mellett – kevesebb a ténylegesen ellátandó órák számánál.

⁹ Főiskolai szakra épülő egyetemi szak esetén mind a főiskolai, mind az egyetemi szak szakfelelőse lehet ugyanaz a személy.

Megjegyzés: az Ftv. 123. § (3) bekezdése szerint a törvény hatálybalépése előtt kinevezett főiskolai tanárookra a 4. § (1) bekezdés c/ pontjának rendelkezéseit nem kell alkalmazni. Továbbá 3. § (1) bekezdés d/ pontja szerint a törvény hatálybalépését megelőzően kinevezett egyetemi tanárokat habilitáltak kell tekinteni.

KUTATÁS

Egyetemi szak

- Ø A szak tudományágában legalább három (kis szakok esetén legalább egy) tudományos műhely, melyek közül legalább egy nemzetközileg elismert.
- Ø Az oktatók rendszeresen publikáljanak tudományos folyóiratokban, és/vagy mutassanak fel fejlesztési eredményt.

Főiskolai szak

- Ø A szak tudományágában legalább egy, lehetőleg tudományos műhellyel bíró alapvető kutatási terület, mely országosan elismert.
- Ø Az oktatók rendszeresen publikáljanak és mutassanak fel tudományos, vagy oktatásfejlesztési eredményt.

Infrastrukturális feltételek (alapképzés, szakirányú továbbképzés)

- Ø A szakok infrastrukturális alapfeltételeinek folyamatos (időarányos) biztosítása az alábbiak szerint:
 - ◇ a mindenkori hallgatói létszámnak megfelelő elhelyezés (tantermek, laboratóriumok, tanszéki szobák) hallgatók, oktatók és segéderők számára a képzések igényeinek megfelelően;
 - ◇ a képzés oktatási eszközigenye az egész ciklusra;
 - ◇ a képzést szolgáló szervezeti, hivatali struktúra működtetése;
- Ø Tanszéki, kari vagy egyetemi könyvtár, amelyben az illető tudományág, interdiszciplinális terület legfontosabb folyóiratai megtalálhatók vagy elektronikusan elérhetők. Szakkönyvtálműhelye tartalmazza a tantárgyi tematikák irodalomjegyzékében felsorolt könyveket.
- Ø Olyan korszerű szolgáltatásokat nyújtó informatikai hálózat megléte, amelyhez a hallgatók rendszeresen és szervezett formában hozzáférhetnek.

- Ø Legyenek meg a diplomamunkák és szakdolgozatok elkészítésének kutatási, tervezési, mérési feltételei.
- Ø A gyakorlati oktatás számára biztosítani kell az infrastrukturális feltételeket, illetve gyakorló helyeket.

Szak akkreditálható, ha a szak tartalmi követelményeinek teljesítésén túl a vonatkozó tudományági specialitásokkal kiegészített szakakkreditációs minimumkövetelmények teljesülnek.

Az alapkövetelményeket kiegészítő tudományági specialitások

Az alábbiakban azon tudományágak kerülnek felsorolásra, amelyek esetében az illetékes szakbizottságok megfogalmaztak kiegészítő kívánalmakat. (A felsorolásban nem szereplő tudományágakhoz tartozó szakok esetén a minimumkövetelmények az alapkövetelményekkel azonosak.) A tudományágak sajátos jellegénél fogva két bizottság, a **Művészeti és mesterképzési**, valamint az **Egyházi bizottság** minimumkövetelményeit önállóan adta meg (A kutatási és infrastrukturális feltételek – Ftv. 113. §. (2) és 114. § (3)–at tekintetbe véve – általánosan érvényesek).

Agrártudományok

Az infrastruktúrát érintően

- ◆ gyakorlati háttérként a szak céljainak elérésében elengedhetetlenül szükséges létesítmények meglétét kell igazolni;
- ◆ szakmai gyakorlatok külső bázisa külső intézményekben történő lebonyolítása.

Biológiai tudományok, Föld- és környezettudományok

A Föld- és környezettudományok infrastrukturális igénye kiegészül a speciális terepi mérőrendszerek meglétének igényével.

Média- és kommunikációs tudományok

- ◆ Egyetemi szak szakfelelőse – kivételes esetben – habilitált főiskolai tanár is lehet.
- ◆ Egyetemi *informatikus könyvtáros szak* szakfelelőse – kivételes esetben – egyetemi docens is lehet.

Nevelés- és sporttudományok

- ◆ A szakmódszertan oktatásának személyi feltételei azonosak a tantárgy felelősökre vonatkozó kritériumokkal. A tárgyi feltételek azonosak az adott szakra vonatkozó követelményekkel.
- ◆ A gyakorlati képzőhellyel kötött megállapodást, kötelezettség vállalást, szándéknyilatkozatot, vagy olyan dokumentumot kell bemutatni, amely alapján megállapítható, hogy a szakot választó valamennyi hallgatónak bizonyíthatóan lesz olyan gyakorlati képzőhelye, amelyben a gyakorlatot vezető:
 - felsőfokú végzettséggel rendelkezik;
 - legalább 5 éves szakmai gyakorlata van az adott szakterületen.
- ◆ Abban a gyakorlati képzést folytató oktatási intézményben, ahol egy tanévben legalább hét ugyanazon a területen hospitáló hallgató vesz részt a gyakorlati képzésben, legalább egy - a közoktatásról szóló törvényben szabályozott módon - vezető pedagógusi betöltött munkakörnek kell lennie.

Nyelvtudományok

- ◆ Egyetemi alapképzési szak: a nyelvtudományi és irodalomtudományi szakok alapozásában szükséges a filológiai bevezetés is.

Pszichológiai tudományok

- ◆ Egyetemi szak: a szakfelelős a megfelelő személyi feltételek megléte mellett legyen a felsőoktatási intézmény a pszichológia oktatásáért felelős valamely egységének (tanszék, tanszékcsoport, intézet) adminisztratív vezetője. Ezzel biztosítható, hogy felelőséggel tud a szakot érintő anyagi és személyi kérdésekben integráló szerepet játszani.

Szociológiai tudományok

- ◆ A szociális felsőoktatás képesítési követelményeiben felsorolt tanulmányi területek közül a szociológia, pszichológia és pedagógia, jogi ismeretek, valamint a szociálpolitika és szociális munka számítanak a szakmai ismeretek főtárgyainak (ill. főtárgy csoportjainak).
- ◆ Az alapkövetelmények érvényesítése során a főiskolai docens, mint vezető oktató is legyen doktori fokozattal rendelkező.

Történelem, néprajz és kulturális antropológiai, művészeti és művelődés-történeti tudományok

- ◆ **Régészet szak** csak egyetemi szinten létesíthető, és tartalmaznia kell a 4 fő tudományterületet (őskori, ókori, népvándorláskori és középkori). Ölelje fel a magyar és az egyetemes régészet teljes témaválasztékát. Általános háttérrel biztosít az egyetemes és magyar történelem oktatása, valamint egyéb humán- és természettudományos segédtudományok. Nem hiányozhat a muzeológia, számítógép- és térképismeret, felmérési és ásatási gyakorlat tanítása. Infrastruktúra: biztosítani kell a terep- és ásatási gyakorlat levezetését, a leletanyag őrzésének és feldolgozásának múzeumi háttérét.
- ◆ A **néprajz** szak tartalmazza a ma Magyarországon alapvető témaköröknek tekintett folklorisztikát, etnográfát, etnológiát, kulturális antropológiát – vagyis magyar és európai összehasonlító és általános néprajzot -, illetve az Európán kívüli népek vizsgálatát, további főbb témakörei: szociálanropológia, vizuális antropológia, néprajzi muzeológia, történeti antropológia, etnomuzikológia. Általános háttérrel biztosít az egyetemes és magyar irodalom és nyelvészeti filológia.

Művészetek

Alapképzési szakok	Főiskola	Egyetem
Képesítési követelmények	A művészeti felsőoktatási intézmények tudományegyetemektől eltérő sajátosságainak megfelelően kívánatos a mesterségbeli képzés és készségfejlesztés tárgyainak bemutatása.	
A szakon oktatók munkaviszonya	A művészeti szakok általában kis szakok, ezért a kis óraszámra való tekintettel mintegy 30%-ban követelhető meg a teljes munkaidőjű közalkalmazotti jogviszonyban foglalkoztatottak aránya.	
Szakfelelős	Teljes munkaidőben foglalkoztatott főiskolai tanár / főiskolai docens / egyetemi tanár.	Teljes munkaidőben foglalkoztatott egyetemi tanár, kis szaknál legalább egyetemi docens, vagy főiskolai tanár.
	<ul style="list-style-type: none"> ◇ Művészeti kis szakok esetében a szakcsoporton belüli szakoknak lehet ugyanaz a szakfelelőse. ◇ A szak egy tantárgyának tantárgyfelelőse is legyen. 	
Szakirány-felelős	Vezető oktató*.	
Főtárgyak tantárgyfelelősei	Teljes munkaidőben foglalkoztatott vezető oktatók*.	
Záróvizsgatárgyak tantárgyfelelősei	Vezető oktatók*.	
A gyakorlati tárgyak oktatói	A művészeti szakmai és gyakorlati tárgyak oktatásában vegyenek részt szakmai gyakorlattal, mesterségbeli tudással rendelkező szakemberek.	
Szakirányú továbbképzési szakok		
A szakon oktatók munkaviszonya	Az összes oktató 30 %-a legyen teljes munkaidőben foglalkoztatott.	
Szakfelelős	Teljes munkaidőben foglalkoztatott főiskolai / egyetemi tanár, főiskolán főiskolai docens.	
Főtárgyak tantárgyfelelősei	Teljes munkaidőben foglalkoztatott vezető oktatók*.	
A gyakorlati tárgyak oktatói	A művészeti szakmai és gyakorlati tárgyak oktatásában vegyenek részt szakmai gyakorlattal, mesterségbeli tudással rendelkező szakemberek.	

* (Vezető oktatók) Kivételesen, kellően értékelhető művészeti/tudományos tevékenység esetén a művészeti és/vagy tudományos fokozat követelményétől el lehet tekinteni.

Alkalmazott és előadóművészeti tevékenység

Főiskolai szak esetén:

- ◇ A szak művészeti területén legyen lehetőleg legalább egy művészeti műhely, mely országosan elismert.
- ◇ Az oktatók vegyenek részt a művészeti életben és mutassanak fel a képzésben fejlesztési eredményt.

Egyetemi szak esetén:

- ◇ A szak művészeti területén legyen legalább három (kis szakok esetén legalább egy) művészeti műhely, melyek közül legalább egy nemzetközileg elismert.
- ◇ Az oktatók vegyenek részt a művészeti életben, és mutassanak fel a képzésben fejlesztési eredményt.

Hit- és vallástudományok

Alapképzési szakok	Főiskola	Egyetem
A szakon oktatók munkaviszonya	A főtárgyak oktatóinak legalább 60%-a teljes munkaidőben foglalkoztatott vezető oktató legyen.	
Szakfelelős	Lehetőleg teljes munkaidőben foglalkoztatott főiskolai tanár / főiskolai docens / egyetemi tanár / egyetemi docens	Lehetőleg teljes munkaidőben foglalkoztatott egyetemi tanár, kis szaknál legalább egyetemi docens
	Ha a fenti feltételek nem teljesíthetők, akkor lehet szakmailag kiválóan alkalmas részfoglalkozású oktató is. Egyidejűleg csak <u>egy</u> akkreditált szakért legyen felelős. A szak egy tantárgyának tantárgyfelelőse is legyen.	
Szakirány-felelős	Vezető oktató.	

Főtárgyak tantárgyfelelősei	Kis szak esetén legalább 3 főtárgyi tantárgyfelelős teljes munkaidőben foglalkoztatott vezető oktató. Ha csak részmunkaidőben foglalkoztatott főtárgyi tantárgyfelelős van, akkor legyen a tanszéken teljes munkaidejű munkatársa, akinél nem követelmény a tudományos fokozat megléte.
Zárvizsgatárgyak tantárgyfelelősei	Vezető oktatók. Ha a zárvizsgatárgy tantárgyfelelőse csak részmunkaidőben foglalkoztatott, akkor legyen a tanszéken teljes munkaidejű munkatársa, akinél nem követelmény a tudományos fokozat megléte.
A gyakorlati tárgyak oktatói	A nem kifejezetten alapozó és elméleti tárgyak oktatásában vegyenek részt legalább 5 éves szakmai gyakorlattal, mesterségbeli tudással rendelkező szakemberek.
Szakirányú továbbképzési szakok	
A szakon oktatók munkaviszonya	Az összes oktató legalább 50 %-a legyen teljes munkaidőben foglalkoztatott.
Szakfelelős	Teljes munkaidőben foglalkoztatott főiskolai / egyetemi tanár, főiskolán egyetemi docens / szakmailag kiválóan alkalmas részfoglalkozású oktató.
Főtárgyak tantárgyfelelősei	Vezető oktatók, akik legalább 50 %-ban teljes munkaidőben foglalkoztatottak. Ha csak részmunkaidőben foglalkoztatott tantárgyfelelős van, akkor legyen a tanszéken teljes munkaidejű munkatársa, akinél nem követelmény a tudományos fokozat megléte.
A gyakorlati tárgyak oktatói	A nem kifejezetten alapozó és elméleti tárgyak oktatásában vegyenek részt legalább 5 éves szakmai gyakorlattal, mesterségbeli tudással rendelkező szakemberek.

Az egyházi felsőoktatási intézmények akkreditációjának feltételei:

Hittudományi egyetem akkreditálható, ha

1. Képes és alkalmas legalább egy tudományterületen és tudományáganként legalább egy tudományágban

- akkreditált szakon egyetemi alapképzésre és szakirányú továbbképzésre
- habilitációs eljárás lefolytatására
- doktori képzésre és doktori fokozat odaítélésére (induló egyetem esetén adott határidőig kell teljesíteni e feltételt).

2. Rendelkezik a feladatai ellátásához szükséges, teljes munkaidőben foglalkoztatott oktatói állománnyal, azon belül megfelelő számú egyetemi tanárral és doktori fokozattal rendelkező docenssel.

3. Rendelkezik a képzéshez és a tudományos kutatáshoz szükséges tárgyi feltételekkel, de a 64. §-ban foglalt intézményi autonómia alapján a képzést szolgáló szervezeti, hivatali struktúra – az általános előírásoktól eltérően – a saját szabályzatban meghatározottak szerinti lehet.

Hittudományi főiskola akkreditálható, ha

1. Képes és alkalmas legalább egy tudományágban

- legalább egy akkreditált szakon alapképzésre és szakirányú továbbképzésre
- kutatási, illetve fejlesztési tevékenység folytatására, de a 64. §-ban foglalt intézményi autonómia alapján a képzéshez kapcsolódó kutatás megszervezése a saját szabályzatban meghatározottak szerint történhet (pl. együttműködés más kutatási szervezettel).

2. Rendelkezik a feladatai ellátásához szükséges, teljes munkaidőben foglalkoztatott oktatói állománnyal, azon belül megfelelő számú, doktori fokozattal rendelkező főiskolai tanárral.

3. Rendelkezik a képzéshez és a tudományos kutatáshoz szükséges tárgyi feltételekkel, de a 64. §-ban foglalt intézményi autonómia alapján a képzést szolgáló szervezeti, hivatali struktúra – az általános előírásoktól eltérően – a saját szabályzatban meghatározottak szerinti lehet.

A TÁVOKTATÁSI KÉPZÉSEK SAJÁTOS AKKREDITÁCIÓS KÖVETELMÉNYEI

A távoktatás feltétele a különböző tudományágokban

Minden tudományágban folytatható távoktatási tagozaton képzés amennyiben az ismeretanyag távoktatási formában való átadása mind az elméleti, mind a gyakorlati képzés során megvalósítható, és biztosítja az ismeretsajátítást, a képességek fejlesztését valamint a kompetencia építés gyakorlatát. A képzés során biztosítani kell azt, hogy a hagyományos oktatási formákkal azonos minőségi színvonalú diploma kerüljön kiadásra. A gyakorlati képzés feltételeinek biztosítása különösen kiemelt jelentőségű a főiskolai szintű távoktatásban. A távoktatási forma elsősorban a felsőfokú továbbképzésben kapjon prioritást. A tudományágak többségében kívánatos a

gyakorlatban szerzett jártasság, az adott szakterületen való tevékenység.

A távoktatási rendszer leírása

Az intézmény mutassa be a távoktatási rendszer logisztikáját, az oktatástechnológiai folyamatokat. A gyakorlatban meglévő irányzatok közül bármelyiket követheti az intézmény, az akkreditációs rendszerben egyik irányzat sem kap preferálást. Az értékelés során ugyanakkor fontos szempont, hogy

- az alkalmazott módszerek hogyan teszik lehetővé a tananyag elsajátítását a hallgatónak,
- milyen formában, minőségben és mértékben alakította ki az intézmény az egyénileg tanulható tananyagot,
- a konzultációs rendszer miként tudja elősegíteni az egyéni tanulás hatékonyságát,
- a tudásellenőrzés módszerei milyen módon járulnak hozzá az „azonos oklevél – azonos tudás” elv érvényre jutásához.

A tananyagcsomag

A tananyagcsomagokkal szembeni követelmény:

- alkalmas ismeretek egyéni elsajátítására a tartalom, a tananyag szerkezete alapján;
- megtalálható benne a megfelelő önellenőrzési rendszer;
- elektronikus és/vagy multimédiás segédletek segítik a megértést és önellenőrzést;
- a tananyag és a segédletek módszertanilag illeszkednek egymáshoz;
- a folyamatos tananyagfejlesztés rendszere megfelelő.

A már működő szakoknál mindegyik tantárgyra terjedjen ki a bemutatás, míg az induló szakoknál az első két évfolyam teljes tananyagcsomaggal, valamint egy záróvizsgáig vezető tárgy teljes tananyagcsomaggal történő bemutatása szükséges.

Az oktatók

- A távoktatási forma új oktatói szerepeket kíván meg. Az intézmény mutassa be, milyen képzésben vett részt a tananyagfejlesztő, az oktató, a konzulens, a tutor a távoktatási formában történő képzési cél megvalósítása érdekében,

- ezt miként építik be az intézmény minőségbiztosítási rendszerébe.

A konzultáció

Az akkreditációs értékelés lényeges szempontja a konzultációs rendszer kialakítása az intézményben. A konzultáció az egyéni tanulási módszer szerves része, a távoktatási tananyag hatékony elsajátítását segíti elő. A konzultációt minden intézménynek biztosítani kell a hallgatónak, az hálózaton keresztül is végezhető. A konzultáció nem helyettesíthető előadással. Az intézmény a konzultáció hatékonyságának javítása érdekében konzultációs központot hozhat létre.

A tudás ellenőrzése

Az egyéni tanulás módszeréhez alkalmazkodó tudásellenőrzési rendszer kialakítása szükséges. Az alapozó tárgyak vizsgáira vezető oktatók jelenlétében kerüljön sor, és e vizsgák letétele feltétele legyen az alapozó tárgyra épülő szakmai tárgyak oktatása megkezdésének. Záróvizsgára csakis az intézmény székhelyén kerüljön sor, és a záróvizsga bizottságnak legyen külső tagja.

A hallgatók

A távoktatási képzésre jelentkező hallgatót részletesen és egyértelműen tájékoztatni kell a távoktatási formából adódó speciális körülményekről és követelményekről. Pontos dokumentációval kell kimutatni, milyen felkészítést kaptak a hallgatók/leendő hallgatók arra, hogy a hagyományos képzési formától eltérő képzési formában vesznek részt.

Infrastrukturális feltételek

- A távoktatási formában történő képzés oktatási eszközigénye és a képzést szolgáló szervezeti struktúra, tananyagfejlesztő háttér működtetése biztosított.
- A távoktatásban kiemelt jelentőségű az informatikai hálózat teljes rendszerének megléte, ami lehetővé teszi a hatékony egyéni tanulást, a folyamatos kapcsolattartást a hallgató és az intézmény között. Részletesen be kell mutatni az intézmény által használt speciális távoktatási keretrendszert.
- A gyakorlati oktatás számára biztosítani kell a mindenkori hallgatói létszámnak megfelelő infrastrukturális feltételeket, gyakorló helyeket.
- A konzultációs központ az intézmény székhelyétől földrajzilag elkülönült szervezeti egység, ahol a tananyag eredményes elsajátításához szükséges folyamatos konzultációs lehetőség, a

gyakorlati képzés valamint a tudásellenőrzés biztosítható. Ehhez a funkcióhoz megfelelő infrastruktúrával, informatikai háttérrel rendelkezik, szakmai tevékenysége az intézmény székhelye által irányított. Az anyaintézmény minőségbiztosítási rendszere terjedjen ki a konzultációs központ működésének szabályozására.

- Az intézmény székhelyén és a konzultációs központokban a hallgatók rendelkezésére álljon a megfelelő szakkönyvvállomány, amelyben a tudományág és az interdiszciplináris terület legfontosabb folyóiratai megtalálhatók, vagy elektronikus úton elérhetők.
- A felsőfokú képzés fontos eleme az értelmiségi hivatásra történő felkészítést szolgáló környezet és az ezt lehetővé tevő infrastruktúra kialakítása. Ezt különösen az alapképzést végző intézményektől szükséges megkövetelni (pl.: diákcentrum, klub, karrieriroda, virtuális kapcsolattartás lehetősége).

Távoktatási tagozat akkreditációjának minimum követelményei

- Szakfelelős: főiskolán főiskolai tanár v. docens, egyetemi tanár v. docens egyetemen egyetemi tanár v. docens
- Szakirány-felelős: vezető oktató

- Tantárgyfelelős: tudományos fokozat, 50 %-uk teljes munkaidőben foglalkoztatott oktató
- Tananyagfejlesztő: 50 %-uk teljes munkaidőben foglalkoztatott oktató;
- Tutor/konzulens: irányítója teljes munkaidőben foglalkoztatott oktató;
- A tananyagfejlesztők, az oktatók, a konzulensek, tutorok hitelt érdemlően igazolják, hogy részt vettek a távoktatási tagozaton történő közreműködéshez szükséges speciális képzésben.
- A gyakorlati tárgyak oktatói: a nem kifejezetten alapozó és elméleti tárgyak oktatásában vegyenek részt legalább 5 éves szakmai gyakorlattal, mesterségbeli tudással rendelkező szakemberek.
- Tananyagcsomag:
 - induló szakoknál az első két évfolyam teljes tananyagcsomagja, valamint egy záróvizsgáig vezető tárgy teljes tananyagcsomagja álljon rendelkezésre;
 - működő szakoknál mindegyik tantárgy teljes tananyagcsomagja álljon rendelkezésre.
- Infrastruktúra, kutatás: lásd: szakok tudományágtól független alapkövetelményei.

VÉLEMÉNYEZÉSEK

Szaklétesítés - szakindítás

Nem támogatott szaklétesítési és szakindítási kérelmek

Kód-szám	Be-nyújtó	A kérelem címe	Határozat száma
sz898 k151	KE	Terület- és vidékfejlesztés főiskolai alapképzési szak	2002/7/X/2/1
sz876a -b	NYF	Ifjúságvádó mentálhigiénikus főiskolai alapképzési szak	2002/8/VIII/1/17
sz892a -b	KF	Ifjúságsegítő főiskolai alapképzési szak	2002/8/VIII/1/25
sz906 k155	SZIE	Ökológiai gazdálkodó mérnök főiskolai alapképzési szak	2002/8/VIII/1/28

Támogatott szakindítási kérelmek

Kód-szám	Be-nyújtó	A kérelem címe	Határozat száma
sz856	VE	Kertész-mérnök főiskolai alapképzési szak	2002/7/X/1/5
sz900	SZIE	Vadgazda mérnök főiskolai alapképzési szak	2002/7/X/1/7
sz875	KE	Folyamatszabályozó mérnök egyetemi alapképzési szak	2002/7/X/1/14
sz907	PTE	Környezettudomány egyetemi alapképzési szak	2002/8/VIII/1/3
sz778	DE	Ének-zene, egyházzene főiskolai alapképzési szak	2002/8/VIII/1/14

Kód-szám	Be-nyújtó	A kérelem címe	Határozat száma
sz863	SZE	Nemzetközi kommunikáció főiskolai alapképzési szak	2002/8/VIII/1/15
sz879	TSF	Általános szociális munkás főiskolai alapképzési szak	2002/8/VIII/1/18
sz882	PTE	Filmelmélet, filmtörténet egyetemi alapképzési szak	2002/8/VIII/1/19
sz914	ELTE	Kommunikáció főiskolai alapképzési szak	2002/8/VIII/1/27

Nem támogatott szakindítási kérelmek

Kód	Be-nyújtó	A kérelem címe	Határozat száma
sz897	SZIE	Nővényorvos egyetemi alapképzési szak	2002/7X/1/6
sz866	NYME	Idegenforgalom és szálloda főiskolai alapképzési szak	2002/8/VIII/1/16
sz883	KF	Szociálpedagógus főiskolai alapképzési szak	2002/8/VIII/1/20
sz885	KRTF	Szociálpedagógus főiskolai alapképzési szak	2002/8/VIII/1/21
sz888	DF	Gazdálkodás főiskolai alapképzési szak <i>székhelyen kívül:</i> Kalocsa	2002/8/VIII/1/22
sz889	DF	Gazdálkodás főiskolai alapképzési szak <i>székhelyen kívül:</i> Siófok	2002/8/VIII/1/23

Képesítési követelmények

Támogatott képesítési követelmények

Kód-szám	Benyújtó	A kérelem címe	Tudományág	Határozat száma
k141	KF	Kertépítő és zöldfelület fenntartó szakirányú továbbképzési szak	Növényterm. és kertészet	2002/7/X/1/2
k144	KF	Integrált gyümölcsstermesztés szakirányú továbbképzési szak	Növényterm. és kertészet	2002/7/X/1/3
k126	MRE ¹⁰	Református vallásánár egyetemi alapképzési szak	Hittudomány	2002/7/X/1/8
k127	MRE	Református hittanoktató főiskolai alapképzési szak	Hittudomány	2002/7/X/1/9
k129	MRE	Református teológia egyetemi alapképzési szak	Hittudomány	2002/7/X/1/10
k130	MRE	Református teológia szak lelkész szakirány egyetemi alapképzési szak	Hittudomány	2002/7/X/1/11
k131	MRE	Református diakónus főiskolai alapképzési szak	Hittudomány	2002/7/X/1/12
k132	MRE	Börtönpasztorizáció szakirányú továbbképzési szak	Hittudomány	2002/7/X/1/13
k143	BMF	Ruhaiipari	Anyagtud.	2002/8/VIII/1/2
k142	RF	Bűnmegelőzési szervező szakirányú továbbképzési szak	Állam- és jog	2002/8/VIII/1/7
k148	ELTE	Adójogi szakjogász szakirányú továbbképzési szak	Állam- és jog	2002/8/VIII/1/8
k149	ELTE	Kereskedelmi jogi szakjogász szakirányú továbbképzési szak	Állam- és jog	2002/8/VIII/1/9
k150	ELTE	Szabályozási szakjogász (kodifikátor) szakirányú továbbképzési szak	Állam- és jog	2002/8/VIII/1/10
k152	ELTE	Környezetvédelmi jog szakirányú továbbképzési szak ¹¹	Állam- és jog	2002/8/VIII/1/11
k153	ELTE	Jogi szakokleveles orvos szakirányú továbbképzési szak ¹²	Állam- és jog	2002/8/VIII/1/12
k156	PTE	Helyi kodifikátor szakirányú továbbképzési szak	Állam- és jog	2002/8/VIII/1/13

¹⁰ Magyarországi Református Egyház Zsinata

¹¹ A képesítési követelmény módosítása

¹² A képesítési követelmény módosítása

Nem támogatott képesítési követelmények

Kód	Be-nyújtó	A kérelem címe	Határozat száma
k146	KF	Nemzetközi állattenyésztési szakértő szakirányú továbbképzési szak	2002/7/X/1/4
k147	PTE/SZIE	Andragógia egyetemi alapképzési szak	2002/7/X/2/2
k133	DE	Környezettudományi és környezetmérnöki európai szakértő szakirányú továbbképzési szak	2002/8/VIII/1/1

Akkreditált iskolai rendszerű felsőfokú szakképzési programok**Támogatott programok**

Kód-szám	Be-nyújtó	A kérelem címe	Tudományág	Határozat száma
a155	DE-MTK	Gyógy- és fűszernövény termesztő és feldolgozó technológus	Növénytermesztés és kertészettudom.	2002/8/IX/1
a156	DE-MTK	Ménestudomány	Állattenyésztési tudományok	2002/8/IX/2
a157	DE-MTK	Mezőgazdasági laboratóriumi szakasszisztens	Multidiszcipl. agrártudományok	2002/8/IX/3
a158	DE-MTK	Növénytermesztő és növényvédő technológus	Növénytermesztés és kertészettudom.	2002/8/IX/4

Támogatott szaklétesítési/szakalapítási kérelmek minisztériumi jóváhagyása

Szám	Be-nyújtó	Cím	Az elfogadás időpontja	Megjelenés a Közlönyben
sz794	ELTE	Fizikus informatikus egyetemi alapképzési szak	2002. 04. 20.	2002. 07. 24.
sz847	NYME	Természetvédelmi mérnök főiskolai alapképzési szak	2002. 03. 29.	2002. 08. 02.
sz845	BKF	Nemzetközi kommunikáció főiskolai alapképzési szak	2002. 05. 31.	2002. 08. 02.
sz738	KE	Látványtervező főiskolai alapképzési szak	2001. 10. 26.	2002. 08. 02.
sz761	SE	Rekreáció főiskolai alapképzési szak	2001. 07. 06.	2002. 08. 02.
sz819	VE	Nemzetközi tanulmányok egyetemi alapképzési szak	2002. 01. 26.	2002. 10. 08.
sz739	VE	Alkalmazott nyelvészet egyetemi alapképzési szak	2001. 10. 26.	2002. 10. 09.
sz769	ME	Alkalmazott nyelvészet egyetemi alapképzési szak	2001. 10. 26.	2002. 10. 09.
sz850	BKÁE	Kommunikáció egyetemi alapképzési szak	2002. 03. 29.	2002. 10. 11.
sz813	MPAN NI	Konduktor-óvodapedagógus főiskolai alapképzési szak	2002. 01. 25.	2002. 10. 24.
sz855	DE	Informatikus agrármérnök egyetemi alapképzési szak	2002. 05. 31.	2002. 10. 24.
sz858	SZIE	Szőlész-borász főiskolai alapképzési szak	2002. 03. 29.	2002. 10. 24.
sz709k	KGRE	Angol nyelv és irodalom egyetemi alapképzési szak	2002. 05. 31.	2002. 10. 29.
sz694k	KGRE	Japán egyetemi alapképzési szak	2002. 05. 31.	2002. 10. 29.
sz587k	KGRE	Néderlandisztika egyetemi alapképzési szak	2002. 05. 31.	2002. 10. 29.

AKKREDITÁCIÓS ÉRTEŚÍTŐ

a MAGYAR AKKREDITÁCIÓS BIZOTTSÁG
hivatalos lapja

Szerkeszti: a MAB titkársága

1146 Budapest, Ajtósi Dürer sor 19-21.

Telefon: 344-0314, 351-8748

Fax: 344-0313

E-mail: kiss@mab.hu

INTERNET: <http://www.mab.hu>

Felelős kiadó: Homonnay Györgyné dr.

Szerkesztő: dr. Kiss Péter

© Magyar Akkreditációs Bizottság

HU-ISSN 1416–5899

A nyomdai munkálatokat az Alfaprint Nyomdaipari Kft végezte

Felelős vezető: Barabás Gábor

Megjelent: 2002. november hónapban

Terjeszti a MAB Titkársága
